Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЮ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 5 (260) | ГОД VII | БЕЛАСТОК 4 ЛЮТАГА 1962 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

МАСТАЦКІЯ КАЛЕКТЫВЫ! НА СТАРТ!

ТУРНІР МАСТАЦКІХ ГУРТКОЎ НА КУБАК „НІВЫ"

Агляд гурткоў мастацкай самадзейнасці ў гэтым годзе набывае дадатковую атракцыю. Апрача нармальнага змагання за першынства, гурткі будуць змагацца таксама за «кубак», які ўстанавіла наша рэдакцыя для найлепшага калектыву. Адгэтуль штогадовыя агляды будуць праводзіцца як «Турнір мастацкіх калектываў на кубак «Нівы». Але не толькі «кубак» з'яўляецца новым у традыцыйных ужо аглядах. Таксама пашыраецца змест і формы спаборніцтва. У час аглядаў будуць, напрыклад, праводзіцца сустрэчы з паэтамі і журналістамі «Нівы», арганізоўвацца выстаўкі, «Згадуй - згадулі» і інш.

Турнір на кубак «Нівы» з'яўляецца масавым мастацка-асветным мерапрыемствам, якое ставіць сваёй мэтай пашырэнне і паглыбленне цікавасці да беларускага друкаванага і жывога слова, песні, танца. Асаблівае месца адводзіцца ў «турніры» папулярызацыі мясцовага фальклору.

«Турнір» складаецца з двух этапаў: павятовых мерапрыемстваў, якія будуць праводзіцца ў лютым і сакавіку, і цэнтральнага мерапрыемства ў Беластоку ў красавіку.

Арганізатарамі Турніра з'яўляюцца: ГП БГКТ, Аддзел культуры ВРН, ВК Саюза сялянскай моладзі і наша рэдакцыя.

ВАСІЛЬ ГУЛЬКО

ГАЛДАПШЧЫНА

Урачыстае святкаванне гадавіны вызвалення Голдапа гераічнай Савецкай Арміяй, сталася на ўсёй Галдапшчыне традыцыяй. Гэтая гадавіна сталася сімвалам вечнай дружбы паміж польскім і савецкімі народамі. І гэта не выпадкова. У зацятай барацьбе з гітлераўцамі, за вызваленне Голдапа, аддалі сваё жыццё каля 13 тысяч савецкіх воінаў. Насельніцтва Галдапшчыны, каб назаўсёды ўвекавечыць братнюю дапамогу савецкіх воінаў, выбудавала ў Голдапі помнік удзячнасці Савецкай Арміі. Каля яго, у час студзеньскіх урачыстасцей, заўсёды адбываюцца мітынгі працоўных, а помнік патанае ў чырвані вянкоў і кветак. Насельніцтва павета пастаянна апякуецца і могільнікам у Вронках, дзе спачывае вечным сном каля 12 тысяч савецкіх воінаў.

Сёлета, як і заўсёды 20 студзеня, Галдапшчына святкавала XVII гадавіну вызвалення. Маладыя людзі, якія нарадзіліся ў вызваленай Галдапшчыне, не памятаюць ужо таго страшэннага аблічча Галдапшчыны, якое нанесла ёй вайна. Горад Голдап быў знішчаны ў час вайны ў 85%. Куды ні глянь, усюды разрушаныя дамы, вуліцы. А што ашчадзіла вайна, дакончвалі спекулянцка - бандыцкія гіены «шабраўнікоў», ватагі якіх дзейнічалі на тэрыторыі вернутых зямель у першыя гады вызвалення.

Таму ўсё, што зараз знаходзіцца на тэрыторыі павета: новыя дамы, прадпрыемствы, адноўленая сельская гаспадарка — гэта справа рук працоўных Галдапшчыны.

Асноўную ролю ў гаспадарцы павета адыгрываюць Дзяржаўныя сельскія гаспадарствы (ПГР). Займаюць яны звыш 58% усіх абшараў павета. За гады народнай улады амаль усе ПГР электрыфікавана.

(Працяг на стар. 4)

Перадавыя людзі сямігодкі БССР. Маладыя даяркі саўгаса «Стара-Барысаў» Мінскай вобласці сёстры Марыя (злева) і Анна Маслоўскія. За высокія надоі малака яны ўзнагароджаны дзяржаўнымі ўзнагародамі: Марыя — ордэнам «Знак пашаны», Анна — медалем «За працоўную доблесць».

XXII З'ЕЗД ЛКСМБ

17 студзеня адбыўся XXII з'езд ЛКСМБ. Справаздачу Цэнтральнага Камітэта камсамола Беларусі зрабіў першы сакратар ЦК ЛКСМБ Л. Г. Максімаў.

У дакладзе ўказваецца аб мерапрыемствах, якія правозіў Цэнтральны Камітэт ЛКСМБ па мабілізацыі моладзі на актыўны ўдзел у барацьбе за тэхнічны прагрэс, за высокую якасць выпускаемай прадукцыі.

Спыняючыся на пытаннях удзелу камсамольцаў ва ўздыме сельскай гаспадаркі Беларусі, тав. Максімаў гаворыць, што ЦК ЛКСМБ у справаздачны перыяд удзяляў вялікую ўвагу паляпшэнню работы сярод сельскай моладзі.

Закранаючы пытанні ідэалагічнай работы сярод моладзі, тав. Максімаў гаворыць, што камсамол заклікан выхоўваць перакананых і страсных байцоў камунізма, якія

(Працяг на стар. 4).

ПАТРЭБНАЯ ПРАЦА

Таварыства па распаўсюджванню практычных ведаў. Назва знаёмая. Асабіста знаёмая, калі так можна сказаць, менш больш дваццатаму, дваццаць пятаму жыхару Беласточчыны. Існуе ад 1957 года. Ад 1957 года сарганізавала каля 400 курсаў, удзел у якіх прыняло каля 16 тысяч асоб.

Курсы самыя розныя: кройкі і шыцця, пячэння і варэння, матацыклавыя і самахадовыя, касметычныя, курсы хімічных лабарантаў, курсы радыёмеханікаў, механікаў тэлебачання, курсы металасваркі і гэтак далей.

У асноўным усе курсы можна падзяліць на чатыры катэгорыі:

— курсы прафесіянальныя,

— курсы практычных ведаў «для сябе»,

— курсы для актуальна працуючых у данай прафесіі, мэтай якіх удасканаленне ведаў у гэтай жа прафесіі.

— курсы, рыхтуючыя да акрэсленай прафесіі.

Зараз ніхто не сумняваецца ў патрэбе існавання гэтакага роду Таварыства. Эфекты яго працы гавораць самі за сябе.

(Працяг на стар. 4)

СУСТРЭЧА З МІНСКІМІ ВУЧОНЫМІ

Нядаўна Беласток наведала дэлегацыя Беларускага палітэхнічнага інстытута ў Мінску ў складзе: дырэктара прафесара Т. М. Кокіна, дэкана механічна - тэхналагічнага факультэта дацэнта А. М. Дмітровіча і загадчыка кафедры механікі пабудоў дацэнта А. Ф. Анішчанкі. Беларускія вучоныя прыбылі ў Беласток па запрашэнню Вячэрняй інжынернай школы ў Беластоку. У часе сваёй пабыўкі ў нашым горадзе яны пазнаёміліся з працай Інжынернай школы, расказалі аб дасягненнях свайго інстытута, а таксама пазнаёміліся з Беластокам. Між іншым мінскія вучоныя наведалі ГП БГКТ. На сустрэчы з дарагімі гасцьмі кіраўніцтва ГП БГКТ паінфармавала вучоных аб працы Таварыства, госці ў сваю чаргу расказалі аб жыцці Савецкай Беларусі. Сустрэча прайшла ў сяброўскай, сардэчнай атмасферы і пакінула на ўдзельніках яе прыемнае ўражанне.

*

На здымку: у час сустрэчы, сядзяць (злева направа) — галоўны рэдактар «Нівы» Г. Валкавыцкі, дацэнт А. М. Дмітровіч, дацэнт А. Ф. Анішчанка, старшыня ГП БГКТ Л. Бялецкая, рэктар Інжынернай школы ў Беластоку мгр інж. М. Іпянтоўскі і сакратар ГП БГКТ Ул. Юзвюк.

Фота: Ю. Рыбінскі

ЗАМАХ НА ГІЗЕНГУ

Як вядома, 17 студзеня 1961 года быў забіты кангалезскі прэм'ер Патрыс Лумумба. І вось зараз ізноў у Конга падрыхтоўваецца новае злачынства. Чарговай ахвярай каланізатараў мае быць Гізенга — прадаўжальнік лумумбаўскіх ідэй шчыры патрыёт і яшчэ нядаўна намеснік прэм'ера Цэнтральнага ўраду Конга.

Зараз, калі пішу гэтыя словы, Гізенга знаходзіцца ў турме, якую ахоўваюць генерал Мабуту і бандыты, непасрэдна адказныя за забойства Лумумбы. Арышт Гізенгі быў беспраў'ем і наступіў без згоды міністра ўнутраных спраў, без рашэння парламента, якога членам з'яўляецца звяволены. Мала таго, не пададзены прычыны гэтага арышту. Ніхто не можа сур'ёзна ўспрыняць закідаў, што Гізенга з'яўляецца адступнікам, таму што ўсім добра вядомая яго пазіцыя, як самаадданага барацьбіта за адзінства і мір у краіне ад самага пачатку гэтых змаганняў.

Такім чынам Гізенга сядзіць у турме і афіцыяльна чакае працэсу.

Незалежна ад далейшых лёсаў Гізенгі пэўным з'яўляецца, што нэакаланіялізм хоча панесці новае паражэнне прагрэсіўным сілам і ўсяму народу Конга. Вось якімі з'яўляюцца сёння планы ўжо не толькі Бельгіі ці Вялікабрытаніі, але таксама Злучаных Штатаў, якія ўзурпіравалі для сябе права кіраваць сіламі ААН у гэтай краіне.

Палітыку ЗША ў Конга можна найлепш ацаніць на прыкладзе адносін да Катангі. Калі ў мінулым годзе ААН сілай інтэрвеніявала ў Катандзы, дык можна было судзіць, што сапраўдны адступнік — Чомбе — будзе высланы ў Брусель, адкуль атрымоўваў загады, а разам з ім пакінуць Конга белыя наёмнікі. Аднак так не сталася. Калі паражэнне Чомбе з'яўлялася ўжо пэўным, за намовамі ЗША наступленне ААН было спынена і катангійскі рэжым выратаваны. Таксама за намовамі Вашынгтона прэм'ер цэнтральнага ўраду — Адуля — заключыў з Чомбе пагадненне, якое давала яму шмат прывілей, а сёння нават прапануе яму пасаду намесніка прэм'ера.

Можна было б лічыць гэтыя здарэнні гумарыстычнымі, калі б яны не былі так трагічнымі. Дык вось якая атрымоўваецца карціна: Чомбе — забойца і сепаратыст, чалавек звязаны з каланіяльным капіталам, цешыцца найбольшым даверам цэнтральных улад, а патрыёт, вязчальнік сапраўднай незалежнасці краіны — Гізенга знаходзіцца ў турме. Няма сумнення, што ўсё гэта адбываецца ў інтарэсах вялікага капіталу, які не будучы ў стане кіраваць краінай пры помачы паліцыі, робіць гэта карыстаючыся сваёй багатай кішэняй.

У той час, калі сапраўднай незалежнасці Конга пагражаюць злыя сілы, у Вашынгтоне гаворыцца сёння аб «перамозе» палітыкі Захаду ў гэтай краіне. Дадамо тут, што пад гэтым словам трэба разумець перамогу манаполій, якія з катангійскіх багаццяў (урановай руды, дыяментаў і золата) чэрпаюць найбольшыя даходы.

Вашынгтон, Лондан і Брусель могуць сёння сабе пагратуляваць, але ці могуць захаваць свой унутраны спакой? Не! Раней ці пазней кангалезскі народ зразумее сэнс закулісных дзеянняў неакаланізатараў, і сам захоча ўзяць у рукі свой уласны лёс.

Ідэй Лумумбы — Гізенгі нельга ж загубіць.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

СЛЯДЫ ГАСЦЕЙ З КОСМАСУ

Тэзіс аб магчымасці існавання жыцця па-за Зямлёй прызнаюць цяпер усе прагрэсіўныя вучоныя... Асабліва, калі разыходзіцца аб міры найдалей адлеглыя. Вядомы савецкі вучоны Фесэнкоў у адной са сваіх прац выказаў погляд, што ў нашай Галактыцы існуе не менш як пяцьдзесят тысяч планет, на якіх ёсць жыццё.

Магчыма, што на многіх планетах разумовае і культурнае развіццё невядомых нам разумных істот магло значна аперадзіць развіццё чалавецтва. Беручы гэта пад увагу можна цалкам сур'ёзна трактаваць праўдападабенства візіту, які калісьці злажылі Зямлі госці з Космасу. Ці ёсць якія-небудзь на гэта дакументы? Можна падаць некалькі фактаў, для якіх навука не знайшла яшчэ вытлумачэння.

У 1959 годзе савецка-кітайская палеанталагічная экспедыцыя звярнула ўвагу на дзіўны скамянелы след, які паўстаў мільён год таму назад на пустыні Гобі. Размеры і форма прыпамінаюць адбіццё падэшвы касманаўты, які сышоў на Зямлю, калі не было на ёй яшчэ людзей. Ёсць гэткае меркаванне, але іншых тлумачэнняў палеанталогі яшчэ не знайшлі.

Нядаўна археолагі Грыцай і Яцко адкрылі ў адэскіх катакумбах вялікія колькасці касцей страўсаў, вярблюдаў і гіен з вельмі далёкай эпохі. Не было б тут нічога дзіўнага, каб гэтыя косці не мелі на сабе слядоў апрацоўкі. Экспертыза выказала, што шліфаваныя яны былі мільёны год таму назад пры дапамозе металічных прыладаў. Можна было б думаць, што хтосьці не маючы належнай сыравіны намагаўся з гэтых касцей зрабіць патрэбныя часткі сапсутай прылады. Але кім быў гэты невядомы рамеснік? У тым часе чалавек не ўвайшоў яшчэ ў эпоху цесанага каменя. Адшліфаваныя таямнічай рукой косці знаходзяцца ў музеі. Можна іх пабачыць.

У 1886 годзе непадалёк Сальзбура ў каменным вугалю знойдзена сталёвы паралелепіпед у размерах 67x67x47 міліметраў. Вага яго 785 грамаў. Хто прынёс на прастарую Зямлю прадметы кваліфікаваных рук?

Перанясемся ў Анды. Да нашых часоў вакол горнага возера Тытыкака захавалася выразная лінія старога, даўняга марскога берагу. Можам там знайсці астаткі марскіх вадаростаў, і руіны марскога порту. Калі ўтварыліся Анды, калі марскі заліў ператварыўся ў паднебнае возера? Меркаванні аб гэтым падзеленыя. Некаторыя геолагі лічаць, што сталася гэта некалькі тысяч год таму назад. Хто ў той час мог пабудаваць марскі порт?

Але гэта яшчэ не ўсё. Непадалёк порту знаходзяцца руіны святыні Тыатуанаса, якой налічваюць дванаццаць альбо пятнаццаць тысяч год. Частку яе, так званую Браму Слонка, пакрываюць іерогліфы, рысункі. Яны толькі захаваліся пад руінамі святыні. Адзін з уладарнікаў Інкаў, уводзячы пісьмо «кіпу», прыказаў знішчыць усе надпісы выкананы пры дапамозе іерогліфаў. У 1949 годзе таямнічыя знакі з Брамы Слонка былі расшыфраваны. Аказалася, што гэта вельмі дакладны астранамічны каляндар, але каляндар не з Зямлі. Паводле гэтага календара год лічыць 290 дзён, дзеліцца на 10 месяцаў па 24 дні і два месяцы па 25 дні.

Наогул з дзяржавай старажытных Інкаў спалучаецца многа нявысветленых таямніц. Напрыклад, іспанскія наезднікі пісалі ў сваіх альбумах, што Інкі прынялі іх — людзей белай расы — як сыноў неба, якія калісьці заложылі дзяржаву Інкаў, а пасля зніклі, хаця абяцалі вярнуцца на Зямлю.

Нядаўна, у час фатаграфавання Андаў з самалёта на адным з пласкагор'яў былі дзіўныя знакі, якія цягнуцца кіламетрамі і ўложаны з ясных каменняў. Знайшліся вучоныя, якія выказалі меркаванні, што гэта гігантны сонечны каляндар. Некаторыя знакі сільна ззяюць таксама як удзень так і ўночы і ўкладаюцца ў якіясьці лініі. Расстаноўка гэтых знакаў дазваляе ўбачыць толькі з вялікай вышыні, быццам бы заданнем іх з'яўляецца паказванне дарогі для пасадкі паветранага карабля з нябёс.

У гарах Антылібану непадалёк горада Баальбэк існуе тэраса, збудаваная з агромных каменных плыт. Блокі, з якіх уложаны егіпецкія піраміды, важаць пяцьдзесят разоў менш. Цяжка сабе ўявіць, як без дапамогі тэхнічных прылад падымаліся гэтыя брылы на вышыню некалькі соцен метраў. Да сённяшняга дня не збудавана кранаў з такой вялікай пад'ёмнай сілай. Дацэнт А. Агрэст лічыць, што тэраса баальбэцкая можа быць помнікам, астаўленым агромнымі звёзднымі гасцьмі. Магчыма, што пад аховай

(Працяг на стар. 6)

БЕЛАСТОЦКАЯ ХРОНІКА

24 студзеня ў тэатры імя А. Вянгеркі ў Беластоку адбылося ўрачыстае Пленум ВК ПАРП прысвечанае XX гадавіне ППР. Прысутнічалі на Пленум: член ЦК ПАРП, міністр здароўя, пасол Зямлі Беластоцкай — др. Ежы Штахельскі (першы пасля вызвалення беластоцкі ваявода), намеснік члена ЦК ПАРП — Фелікс Лёрэк (адзін з першых арганізатараў ППР на Беласточчыне), былыя першыя сакратары ВК ППР у Беластоку — Эдварда Арлоўская і Мечыслаў Турэнец, і іншыя заслужаныя дзеячы.

З дакладам, прысвечаным слаўнай гадавіне, выступіў І сакратар ВК ПАРП Аркадзь Лашэвіч.

✲

25 студзеня ў Доме Партыі ў Беластоку адбылося пленум ВК ПАРП, прысвечанае галоўным заданням сельскай гаспадаркі на Беласточчыне.

✲

28 студзеня ў Беластоку адбылося Пленум Ваяводскага аддзела Саюза народных тэатраў і хораў, прысвечанае абмеркаванню праграмы мерапрыемстваў, якімі мастацкі самадзейны рух на Беласточчыне адзначыць сёлетанняя святкаванні 1000-годдзя Польскай дзяржавы.

✲

30 студзеня Тэатр паэзіі Ваяводскага дома культуры выступіў са спектаклем «Давід і Голіят», апрацаваным на аснове славутых дзённікаў Давідка Рубіновіча і Адольфа Эйхмана.

✲

31 студзеня ў беластоцкім музеі адкрылася выстаўка мастацкай керамікі.

✲

30—31 студзеня ў будынку Прэзідыум Ваяводскай рады народовай адбылася нарада, прысвечаная абмеркаванню спраў звязаных з дзейнасцю радаў, камісіяў і радных у перыядзе пасля VIII Пленум ЦК ПАРП.

На Палессе прыйшла зіма. Ударылі марозы, і здавалася, што разам з траскучай зімой замерзла і адвага Налепкавых людзей. Вярнуўшыся з адпачынку, Ян Налепка захварэў і цэлы месяц праляжаў у пасцелі, а ледзь толькі ўстаў, як пасыпаліся фанаграмы, на якія трэба было неадкладна адказваць. Дагэтуль Налепка думаў, што ён і сапраўды нарадзіўся пад шчаслівай зоркай. Усё ў яго ішло гладка, і вельмі лёгка было замятаць сляды пасля смелых учынкаў яго салдат. І ўсё ж, нягледзячы на ўсе свае ўдачы, Налепка адчуваў, што павуцінне гестапа дзень ада дня ўсё больш апутвае яго. Фанаграмы настойліва дапытваліся пра Рэпкіна.

Была сонечная марозная раніца. Налепка ўвайшоў у цёплы кабінет, пацёр адубянелы ад марозу твар, зняў скураное паліто і схіліўся над пісьмовым сталом. Апошнія дні яму дыхалася крыху лягчэй. Чапловіч застрэліў агента гестапа, паліцая з

суседняй вёскі, і запіхнуў у яго кішэню партызанскае пасведчанне з пячаткай на імя Івана Рэпкіна. Налепка спадзяваўся на гэты хітрык. Радавала яго і тое, што ён атрымаў ліст ад Тані.

Але сёння зморшчына на яго лбе стала глыбейшай. Фанаграма Палфоўсэка яго моцна ўстрывожыла.

Ён уголас чытаў яе:

«Не звяртаць увагі на пасведчанне, знойдзенае ў бандыта. Гэта правакацыя ворага. Справа Рэпкіна не скончана. Весці далей пошукі. Рэпкін — гэта нехта з вашага палка, калі не ўвесь полк. Палкоўнік Палфоўсэк».

Нехта пастукаў у дзверы. Налепка выпрастаўся і неахвотна сказаў:

— Уваходзьце!

У пакой увайшоў паручнік Паўлік. Ён падсунуў да пісьмовага стала крэсла, глыбока ўздыхнуў і прашаптаў:

— Немцы мяне дапытвалі.

— Пра Рэпкіна?

Паўлік кіўнуў.

— Пра Чамбала пыталіся.

Налепка паправіў акуляры і ціха сказаў:

— Чытай!

Паўлік прабег вачыма па радках, нахмурыўся, пацісну́ў плячыма і прамармытаў:

— Абышлі яны нас. Трэба на нейкі час спыніць

усю дзейнасць. Яны цяпер могуць, — дадаў ён усхвалявана, — абяззброіць наш полк.

Налепка закурыў люльку.

— Могуць, вядома, могуць. Але ў гэтым вось і загадка, — дадаў ён весялей. — Палфоўсэк думае, што Рэпкін — гэта цэлы полк, а не адна асоба. Ну і няхай будзе так, як ён думае.

— Як гэта?

Налепка ўдарыў Паўліка па плячы і засмяяўся:

— Хай будзе цэлы полк Рэпкіным. Разумееш, Влада? На дыверсіі мы цяпер будзем пасылаць не трох - чатырох чалавек, як было дагэтуль. Тады сам д'ябал нічога не разбярэ.

✲

З-пад тоўстай коўдры снегу ўзнімаліся ў неба слупочкі шызага дыму. Таня спынілася пад сасной, парослай лішайнікам. Калі ў апошні раз яна пакідала штаб мясцовага партызанскага атрада, было тут усяго шэсць зямлянак, а за гэтыя два тыдні выкапалі дзесяць новых.

Таня ўвайшла ў зямлянку камандзіра. На лаве ля століка, збітага з абгабляваных дошчак, сядзеў побач з камандзірам Юшчанкам каржакаваты саракагадовы мужчына. Юшчанка ўстаў, падаў Тані руку, і ў задымленай зямлянцы, пасярод якой стаяла распаленая да чырвані бляшаная печ, загудзеў яго бас:

ЛЯ ВЫТОКАЎ НАРОДНАЙ УЛАДЫ

PPR

Перад намі ляжыць невялікая кніга п.з. «Z dziejów walk PPR o zbudowanie i utrwalenie władzy ludowej na Białostocczyźnie w latach 1944—1947». Выдаўцам гэтай навінкі з'яўляецца Ваяводскі камітэт ПАРП. Аўтары яе мгр мгр Генрык Маецкі і Міхал Гнатоўскі.

Першы раздзел кнігі набліжае да нас падзеі, якія адбываліся на Беласточчыне ў гады гітлераўскай акупацыі. Тут гаворыцца аб руху супраціўлення ў 1941 — 1944 г.г., у якім самы дзейсны ўдзел прымалі былыя члены КПП і КПЗБ.

Цікава распрацаваны аўтарамі другі раздзел кнігі. У ім прадстаўлена самаадданая дзейнасць ПРП у гады нараджэння і ўмацавання народнай улады на Беласточчыне. Параўнальна многа месца аўтары ўдзяляюць пераўтварэнням грамадскага і эканамічнага характару на Беласточчыне, якія сустракаліся з сільным супраціўленнем рэакцыйнага падполля.

У трэцім раздзеле Г. Маецкі і М. Гнатоўскі дакладна абмяркоўваюць правядзенне сельскагаспадарчай рэформы на Беласточчыне. Тут на многіх прыкладах аўтары паказваюць працэс умацоўвання саюза сялян і рабочых, кансалідацыі прагрэсіўных слаёў грамадства.

Наступны раздзел працы прысвечаны абмеркаванню эканамічнага становішча на Беласточчыне ў першыя гады мірнага будаўніцтва. Дзякуючы рупліва сабранаму матэрыялу можам дакладна прасачыць працэс станаўлення і развіцця мясцовай вытворчасці. І тут у першых шэрагах аднавіцеляў бачым членаў ПРП, мабілізуючых грамадства да адбудовы знішчаных ваеннай разрухай прадпрыемстваў, установ і фабрык.

Апошні — пяты раздзел — прысвечаны барацьбе партыі супроць рэакцыйнага падполля і легальнай апазіцыі PSL за час ад ліпеня 1945 г. да студзеня 1947 г. Аўтары аднаўляюць у нашай памяці памятнае рэферэндум 1946 г., вакол якога разгортвалася барацьба прагрэсіўных сіл грамадства і яе адсталых і варожых элементаў.

Праца мгр мгр Г. Маецкага і М. Гнатоўскага несумненна каштоўны здабытак. Яе дапаўняюць дакументальныя матэрыялы, пачэрпнутыя з архіваў, тэксты важных партыйных пастаноў, бібліяграфія і г.д. І што яшчэ важнае — кніга апрацавана цікава, напісана жывой і даступнай мовай, што прыдае ёй яшчэ большую вартасць.

Мацей Канапацкі

Беларуская грамадскасць адзначае 70-годдзе выдатнага беларускага фальклярыста, народнага артыста СССР Рыгора Раманавіча Шырмы. Імя Рыгора Раманавіча добра вядомае і на Беласточчыне. Збіраючы народныя песні, наведаў ён шмат нашых вёсак. Тут, урэшце, узяла пачатак і слаўная гісторыя яго цудоўнага хору.

Але сёння, жадаючы дарагому юбіляру добрага здароўя і новых творчых дасягненняў, мы хочам звярнуць увагу на іншы бок шматграннай дзейнасці гэтага незвычайнага чалавека. З гэтай мэтай мы запрасілі Піліпа Кізевіча, дзеяча КПЗБ і актывіста нашага Таварыства, каб падзяліўся з чытачамі сваімі ўспамінамі аб Шырме.

ПІЛІП КІЗЕВІЧ

Мае сустрэчы з Шырмай

Калі стала ясна, што «Грамада» знайшлася на пярэдадні ліквідацыі, ЦК КПЗБ супольна з кіраўніцтвам «Грамады» пастанавілі зберагчы частку інтэлігенцыі для далейшай палітычнай работы. У кожным павеце Заходняй Беларусі з «Грамады» былі перакінуты правераныя таварышы ў культурна - асветную арганізацыю Таварыства Беларускай Школы. На Гродзеншчыне да працы ў ТБШ перайшлі тры асобы: Я. Баліцкі, Н. Ламашэвічанка і аўтар гэтых радкоў.

Першы раз я спаткаўся з Р. Р. Шырмай у 1926 г. Больш блізка пазнаёміўся з ім 30 снежня 1927 г. у час Агульнага З'езда ТБШ, які адбыўся ў Вільні на вул. Св. Ганны ў доме пад нумарам 2.

Р. Р. Шырма жыў на той жа самай вуліцы, зусім блізка ад сядзібы Таварыства. У яго кватэры адбываліся ўсе важнейшыя нарады, звязаныя са з'ездам. Ад гэтага з'езда я пачаў часта наведваць памяшканне Шырмы — мы былі выбраны ў Галоўнае праўленне ТБШ.

У кватэры Р. Р. Шырмы заўсёды было поўна моладзі. Увесь актыў ТБШ прайшоў праз яго памяшканне. Там рэдагаваўся «Летапіс», там рыхтаваліся да друку творы Максіма Танка, Міхася Васілька ды іншыя. Там кожны знайшоў цёплае слова, параду, крытычны, але не забойчы, водгук ці бацькоўскую навуку.

Ён гарача прымаў удзел у жыцці і працы ТБШ, быў прадстаўніком ад Галоўнае Управы амаль што на ўсіх акружных з'ездах ТБШ, а было іх 14. Ніводзін яго выезд з Вільні не абышоўся без запісаў народных песень, прыказак ці казак. Рэдка калі ён выязджаў на вёску без мандаліны ды нотных сшыткаў. А колькі дакладаў і гутарак праведзена ім на розныя тэмы!..

*

Выбары да Сейму ў 1928 г. не абышліся без ТБШ, а значыць — без Шырмы. Колькі трэба было розуму ды спрыту, каб надрукаваць у санацыйнай Польшчы нумаркі - бюлетэні да галасавання. Але гэтая перашкода ўжо за намі. Астаецца распаўсюдзіць іх па паветах. І вось да кіравання гэтай справай прыязджае ў Беласток Шырма.

Не глядзячы на небяспеку арышту, Р. Р. Шырма становіцца на самым адказным пункце (вул. Варшаўская, рог Сянкевіча) і дырыгуе (інакш нельга гэтага назваць) акцыяй вынясення пачак з выбарчага камітэта. Акцыя адбываецца пад носам шпікаў. Для выканання яе ў Беласток з'ехаліся самыя вопытныя таварышы. Заданне выканана — бюлетэні паехалі да выбаршчыкаў.

*

У зале Снядэцкіх у Вільні меўся адбыцца вечар славянскай песні ў выкананні хору Шырмы. Эндэкам гэта было не па душы і яны хацелі канцэрт разагнаць. Управа ТБШ пастанавіла абставіць залу сваімі сябрамі і, калі зойдзе патрэба, памагчы абараніцца хору і сімпатыкам ад эндэцкіх баёвак. Аднак да бойкі не дайшло, эндэкі спямілі чым гэта пахне, і канцэрт адбыўся спакойна.

У такіх умовах працаваў у санацыйнай Польшчы Рыгор Раманавіч Шырма. І як яшчэ працаваў!

Рыгор Шырма (справа) гутарыць з Піліпам Кізевічам у час сустрэчы ў нашай рэдакцыі ў 1958 г.

З ЗАПІСАЎ РЫГОРА ШЫРМЫ

А ну ж, мая, ну ж

Ну ж, мая, ну ж,
Біў мяне муж, —
Біў мяне віткаю,
Прывязаўшы ніткаю,
Ну ж, мая, ну ж!

Ну ж, мая, ну ж,
Біў мяне муж!
А я з таго болю
Спаць лягла аднюсенька,
Ну ж, мая, ну ж!

Ну ж, мая, ну ж,
Біў мяне муж!
А я ўстала раненька,
Ўмывалася беленька
І паснедала:

З'ела я вала,
З'ела барана,
І гаршчочак кашачкі,
І чатыры качачкі,
Семдзесят парасят —
Не наелася!

Запісана ў 1928 г. ад Парасκі Грыцук у в. Пясчанікі, Беластоцкага павета («Беларускія народныя песні» т. І.)

Дзяўчына — сардэнька

Дзяўчына — сардэнька,
Выйдзі пад акенка,
Прынясе хлапчына
Яблычка красненька.

Прынясе адное,
Прынясе другое,
Ой, выйдзі, дзяўчына.
Ты сардэнька мое!

— Не выйду, не выйду,
Бо людзей баюся,
Будуць гаварыці, —
З табою люблюся.

— Няхай пагавораць,
Мы іх не баімся,
Прыдзе та нядзеля,
На шлюб станавімся.

Станем мы на шлюбе
Абое цясненька,
Няхай пагавораць
Людзі галасненька.

Запісана ў 1940 г. ад Ніны Міранюк 20 г. в. Дзяніскі, Бельскага павета («Беларускія народныя песні» т. І.)

— Прывітанне, Тацяна Іванаўна. Знаёмцеся. Маёр Казлоўскі. Таварыш Сокалава.

— Я чуў пра вас, — вочы Казлоўскага заблішчэлі. — Вы ўсюды наладзілі сувязь? Сядайце, калі ласка.

Таня падсунула да печы палена, села і пачала падрабязна пра ўсё расказваць. Юшчанка прапанаваў ёй кубак чаю, а Казлоўскі, усміхаючыся, сказаў:

— Заданне выканалі на дзвесце працэнтаў. Паслухайце, таварыш Сокалава, — працягваў ён сур'ёзна, — цяпер вы павінны крыху адпачыць, бо ўночы вам прыйдзецца зноў ісці ў Ельск.

Таня ўстрапянулася. Юшчанка перабіў Казлоўскага:

— Маёр Казлоўскі цяпер ваш новы начальнік. Яму даручана кіраваць разведкай. Праз пару дзён да нас прыдзе вялікае партызанскае злучэнне.

Казлоўскі зняў з галавы папаху, прыгладзіў рэдкія, кранутыя сівізной валасы і працягваў далей:

— Гестапа падаслала нам чалавека. Учора ён уцёк у Ельск. Над славацкімі афіцэрамі, што працуюць з намі і жывуць у Капцэвічах, навісла небяспека.

Таня ўпусціла кубак з чаем, і твар яе збялеў.

— Што з вамі, Тацяна Іванаўна? — ускочыў з месца Казлоўскі.

99

Таня паглядзела на яго сваімі шырока расплюшчанымі вачыма і сказала.

— Нічога. Стамілася я. Але чакаць нельга, трэба ісці.

Казлоўскі забурчаў нешта сабе пад нос, глянуў здзіўлена на Юшчанку, дастаў з кішэні два запячатаныя канверты і падаў іх Тані.

— Гэтыя пісьмы аддасцё Ніне Мележавай, — сказаў ён, — настаўніцы. Яна жыве на Калгаснай вуліцы ў доме нумар чатырнаццаць. Пароль: «Хачу купіць казінае малако». Яна вам адкажа: «У мяне ёсць толькі кароўе». Абодва гэтыя пісьмы адрасаваныя Рэпкіну.

Казлоўскі паклаў на плячо дзяўчыны руку і сказаў:

— Гэтыя пісьмы яму дапамогуць. А цяпер добра запомніце. Большы канверт хай Мележава перадасць фашысцкаму камандзіру і скажа, што ёй пашанцавала перахапіць гэтае пісьмо ад партызан. Яна ведае, якім спосабам зрабіць гэта. А гэты, другі канверт трэба перадаць Рэпкіну.

Таня выйшла з зямлянкі сама не свая. Яшчэ ніколі ў жыцці яна не адчувала такога жаху, як цяпер, калі думала пра Налепку. Стомленасць як рукой зняло. Яна думала цяпер толькі аб адным: як мага хутчэй апынуцца ў Ельску і выратаваць яго.

Праз дзве гадзіны яна будзе ўжо ў лесніковай будцы, а адтуль да Ельска рукой падаць.

100

Пачало шарэць. У вершалінах елак зашумеў вецер. Таня трывожна агледзелася

— Стой! Пароль! — пачулася побач, і ад дуба аддзялілася высокая постаць мужчыны.

Сэрца Тані трывожна застукала. Але, пазнаўшы партызана Кутэйку, яна засмяялася:

— Прэч з дарогі, ідзе танк.

— Толькі праз мой труп, прабурчэў Кутэйка.

Ён прапусціў Таню і, уздыхнуўшы, сказаў:

— У будку ідзіцё? Мне казалі. Праўяду вас, — дадаў ён разгублена, — хоць мне і не да твару блукаць з дзяўчынай па лесе. А да каго ж вы ідзіцё?

— Да настаўніцы Мележавай.

Кутэйка крута павярнуўся і схапіў Таню за руку.

— Што ж вы гаворыце? Яна ж гестапаўка.

Не кажыце глупства! — засмяялася Таня, але Кутэйка, задыхаючыся і стрымліваючы злосць, прамовіў:

— Яна ж да гітлераўскага маёра ходзіць, я ведаю гэта добра!

Словы Кутэйкі працялі Таню холадам. Няўжо Казлоўскі не ведае пра гэта. Не, гэта немагчыма...

— Пойдзем, — ціха сказала яна. Таня моцна закусіла ніжнюю губу. Хай будзе, што будзе, назад вяртацца ўжо няма калі. Трэба ратаваць Яна.

(Працяг за тыдзень)

101

ПАТРЭБНАЯ праца

працяг са стар. 1

Але быў час, калі ўтварэнне ТКВП выдавалася непатрэбным. Існавалі ж побач такія арганізацыі, як ЛьПЖ, Ліга Жанчын, ЗМВ і іншыя. Нашто тады яшчэ адна арганізацыя ў такім выпадку? — пыталіся скептыкі...

Справа аднак у тым, што для іншых арганізацый курсы — гэта можна сказаць «дадатковая праца».

А тут трэба сур'ёзнай працы! Курсы не толькі трэба сарганізаваць. Курсы трэба забяспечыць адпаведнай кадрай, навуковымі прыладамі, усім патрэбным абсталяваннем: самаходамі, матацыкламі, швейнымі машынамі, электрычнымі маторамі і інш. Зараз ТКВП у Беластоку мае па аднаму матацыклу на кожны курс, чатыры аўтамашыны, камплекты швейных машын (электрычныя машыны). — Урэшце тут патрэбны вопыт, свайго роду традыцыя!

Каб паказаць вам наколькі Беластоцкі Аддзел Таварыства па распаўсюджванню практычных ведаў апраўдаў сваё існаванне — дазвольце прывесці некалькі канкрэтных прыкладаў.

Год 1957, год залажэння Таварыства.

На тэрыторыі ваяводства:

— 3 курсы — 112 удзельнікаў.

Год 1958:

— 20 курсаў — 700 удзельнікаў.

Год 1959:

— 52 курсы — 2.008 удзельнікаў.

Год 1960:

— 184 курсы — 9.015 удзельнікаў.

Год 1961:

— 165 курсаў — 5.300 удзельнікаў.

Можна сказаць — знамянальныя лічбы!

Але найбольш пераконваючым будзе такі факт: блізка 80% курсаў сарганізавана ў глухіх вёсках. Там, дзе ні цягніком, ні ПКС-ам нельга даехаць. А гэта значыць, што асвета для дарослых сапраўды пратаптала сабе дарогі ў глухую тэрыторыю нашага правінцыянальнага ваяводства!

Каб справу выясніць сабе да канца — скажам, што курсы арганізаваныя Таварыствам не толькі матацыклава - самахадовыя курсы. У сувязі з новымі патрэбамі вёскі ўведзены для сялян такія курсы, катэгорыі «для сябе», як курсы абслугоўвання электрычных матораў, курсы пабудовы каналізацыі і інш.

Тэарэтычныя заняткі на матацыклава - самахадовым курсе.

Правілы ТКВП лаканічна акрэсліваюць заданні Таварыства так:

«Заданнем Таварыства па распаўсюджванню практычных ведаў ёсць асветная праца сярод дарослых, асабліва ў папулярызацыі практычных ведаў і палітэхнізацыі, а таксама падрыхтаванне старэйшага насельніцтва да дасканалення сваёй прафесіі».

Прыемна адзначыць, што гэтыя прыгожыя словы супадаюць з фактамі!

Усім нам яшчэ адна прыемнасць, асаблівая прыемнасць. Амаль усе вёскі, курсанты якіх выдзяляюцца пільнасцю, а затым добрымі вынікамі на экзаменах, гэта беларускія вёскі. Так і сказаць хочацца: «Нарэшце то мы вучыцца пачалі!»

Наогул, як падкрэслівае дырэктар Ваяводскага аддзела ТКВП тав. Рышард Дамброўскі, праца Таварыства ў беларускіх асяроддзях укладаецца надта пазытыўна, можна сказаць прыемна. У мінулых гадах на тэрыторыі паветаў, дзе пражывае беларускае насельніцтва, было сарганізавана звыш 160 курсаў. Удзельнічала ў іх каля шасці з паловай тысяч асоб...

Тое, што яшчэ можна было б сказаць аб Таварыстве па распаўсюджванню практычных ведаў — гэта яго планы на 1962 год.

Планы гэтыя ў скарочаным выглядзе прадстаўляюцца так: арганізацыя 146 курсаў (колькасць слухачоў — 5.000 асоб). Курсы з падобнай тэматыкай, як у мінулых гадах. Аднак з навінкамі. З навінкамі, якія штораз то ўваходзяць у штодзённае жыццё вёсак і гарадоў. Гэтыя новыя курсы ахопяць рамяство: кавальніцтва, электрычныя маторы, каналізацыю, курсы веласіпедыстаў, таксама курсы падрыхтоўкі да прафесіі непрацуючых жанчын.

Планы працы на 1962 год прадугледжваюць таксама ўтварэнне (а гэта новум у працы Таварыства) чатырох сталых пунктаў ведаў практычных: у Элку, Гайнаўцы, Ломжы і Сувалках. Пяты пункт — у Беластоку — ужо існуе.

Практычныя заняткі на курсе крою і шыцця.

Пры гэтых пунктах існаваць будуць спецыяльныя лектарскія групы, тэхнічнай літаратуры, кабінетаў тэхнічных парад.

У гэтым годзе Таварыства па распаўсюджванню практычных ведаў плануе разгарнуць шырокую прапагандова-лектарскую працу на вёсках.

Што ж яшчэ можна сказаць? Хіба толькі адно: плённай працы і падобных эфектаў у 1962 годзе! Працы як жа патрэбнай нашым вёскам...

ЛЯВОН МАЙСЕЮК

ГАЛДАПШЧЫНА

Працяг са стар. 1

Штораз больш Галдапскіх ПГР-аў настаўляецца на экспартовую вытворчасць. Напрыклад, у мінулым годзе выслана 30 вагонаў бульбы ў такія краіны, як Уругвай, Марока, ГФР і іншыя. Сёлета вясной ПГР-ы Галдапскага павета вышлюць за граніцу яшчэ 90 вагонаў бульбы. Усе ПГР-ы Галдапшчыны вырошчваюць адборнае збожжа. Толькі ў мінулым годзе выслана з Галдапскага павета 550 цэнтнераў зярна на рэпрадукцыю ў іншыя ваяводствы. Добра развіваецца ў ПГР-ах жывёлагадоўля. У сярэднім ад адной ПГР-аўскай каровы атрымоўваецца па 3 000 літраў малака ў год. А рэкардзістка «Бэрта» з ПГР Неджвіца дае ў год па 6.500 літраў малака.

На загаспадараванне ПГР у Галдапскім павеце дзяржава выдала 300 мільёнаў злотых. Зараз усе ПГР, поўнасцю забяспечаны навейшымі сельскагаспадарчымі машынамі, новымі жыллёвымі і гаспадарчымі будынкамі.

Вялікія перспектывы

XXII З'ЕЗД ЛКСМБ

(Працяг са стар. 1).

горача любяць сваю Радзіму, бязмежна адданы справе партыі.

Многія камсамольскія арганізацыі знаходзяць новыя формы выхавання моладзі. Напрыклад, пры Маладзечанскім, Баранавіцкім, Брэсцкім гаркомах, пры многіх райкомах камсамола створаны саветы старых камуністаў, узніклі клубы рэвалюцыйных традыцый.

У дакладзе ўдзелена шмат увагі барацьбе з перажыткамі мінулага, парушэннямі грамадскага парадку асобнай часткай моладзі.

Далей дакладчык гаварыў аб рабоце па павышэнню культурнага ўзроўню моладзі, аб дзейнасці культасветустаноў, падрыхтоўцы кадраў работнікаў культуры, аб развіцці фізкультуры і спорту ў рэспубліцы.

Значнае месца было ўдзелена рабоце школ, школьных камсамольскіх і піянерскіх арганізацый, працоўнаму выхаванню вучняў.

Пры падрыхтоўцы да 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя У. І. Леніна ў піянераў рэспублікі паявілася асабліва многа цікавых і карысных спраў. За год піянерскай двухгодкі ў школах рэспублікі аформлена больш як тры тысячы ленінскіх пакояў, залаў і куткоў, створана 79 музеяў. У 1.296 школах створаны летапісы піянерскіх дружын.

За апошні час значна актывізаваўся ўдзел піянераў у грамадска-карысных справах. Юныя ленінцы рэспублікі сабралі каля 20 тысяч тон металалому.

Далей дакладчык спыняецца на пытаннях работы камсамольскіх арганізацый ВНУ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, выхавання студэнцкай моладзі. У рэспубліцы цяпер 25 вышэйшых і 101 сярэдняя навучальная ўстанова, у якіх вучыцца звыш 140 тысяч чалавек. Ажыццяўляемая перабудова, накіраваная на ўмацаванне сувязі вучобы з вытворчасцю, робіць станоўчы ўплыў на работу камсамольскіх арганізацый ВНУ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў.

Разам з тым тав. Максімаў указаў на сур'ёзныя недахопы ў перабудове работы ВНУ, у дзейнасці камсамольскіх арганізацый вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў.

На з'ездзе выступіў з прамовай кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КПСС, першы сакратар ЦК Кампартыі Беларусі К.Т. Мазураў.

Па справаздачнаму дакладу ЦК ЛКСМБ з'езд аднагалосна прыняў рэзалюцыю, у якой вызначыў задачы камсамола рэспублікі ў барацьбе за паспяховае выкананне заданняў сямігодкі і рашэнняў XXII з'езда КПСС.

На з'ездзе выбран новы састаў Цэнтральнага Камітэта і Рэвізійнай камісіі ЛКСМ Беларусі.

Пленум выбраў першым сакратаром ЦК ЛКСМБ Л. Г. Максімава, сакратарамі А. Н. Ваніцкага, Г. Н. Жабіцкага, Л. М. Крукава і Р. С. Піёнаву.

У СПРАВЕ НАВУЧАННЯ РОДНАЙ МОВЫ

Мікола Лебядзінскі кіраўнік секцыі беларускай мовы акруговага метадычнага асродка, з якім я спаткаўся ў яго ў хаце, бярэ ў рукі кніжку і чытае з захапленнем:

Мой родны кут, як ты мне мілы!..
Забыць цябе не маю сілы!
Не раз утомлены дарогай,
Жыццём вясны мае убогай,
К табе я ў думках залятаю
І там душою спачываю.

— Выбачайце, калі ласка, я яшчэ адзін кусочак. Гэта ж так праўдзіва і чароўна пісаў наш Колас, што хочацца чытаць. І Мікола Лебядзінскі з настаўніцкай інтанацыяй далей чытае:

О, як бы я хацеў спачатку
Дарогу жыцця па парадку
Прайсці яшчэ раз, азірнуцца,
Сабраць з дарог камені тыя,
Што губяць сілы маладыя, —
К вясне маей хацеў вярнуцца.

Мікола Лебядзінскі з'яўляецца вялікім энтузіястам беларускай літаратуры. Ён многа чытае твораў беларускіх пісьменнікаў, сярод якіх апрача Якуба Коласа і Янкі Купалы вельмі моцна абажае Францішка Багушэвіча. Гутарка наша непрыкметна перашла на выкладанне беларускай літаратуры і беларускай мовы ў пачатковых школах. Міколе Лебядзінскаму часта прыходзіцца бываць на гаспітацыях у школах. І ён магчыма таму пачаў расказваць аб педагагічным майстэрстве некаторых настаўнікаў.

— З вялікай прыемнасцю я сядзеў на ўроках беларускай мовы і літаратуры ў Плёсках. Настаўніца Марыя Дамброўская вельмі ж добра арганізуе разумовую дзейнасць школьнікаў, умее схіляць іх на сведамае ўспрыманне пададзенага матэрыялу, і галоўнае, умее перадаць думкі і пачуцці пісьменнікаў. Жыва і цікава праходзяць урокі беларускай мовы і літаратуры, якія вядуць настаўнікі Ліда Ва-

развіцця ПГР створаны і ў бягучай пяцігодцы. Дзяржава прызнала ў гэтай пяцігодцы на развіццё ПГР у Галдапскім павеце далейшых 202 мільёны злотых. За гэтыя сродкі ў ПГР пабудуецца 400 новых памяшканняў і новыя гаспадарчыя будынкі. Таварная вытворчасць ПГР за гэты час узрасце прыблізна на 50%, а вытворчасць бульбы і малака павялічыцца ў два разы.

Не малыя змены за час народнай улады адбыліся і ў індывідуальнай вёсцы Галдапскага павета. Амаль усе вёскі павета поўнасцю загаспадаравана ў пасляваенныя гады. За гэты час адбудавана 2200 гаспадарак, на якіх пасяліліся перасяленцы з розных паветаў Беласточчыны і другіх ваяводстваў. І цяпер яшчэ існуюць магчымасці пасяліцца на прыгожай, маляўнічай Галдапскай зямлі. Рады нарадовыя маюць 15 гаспадарак поўнасцю падрыхтаваных да прыняцця перасяленцаў. Апрача гэтага рады нарадовыя на тэрыторыі павета маюць звыш 3.000 гектараў зямлі з так званага дзяржаўнага фонду зямлі, якая можа быць перанята перасяленцамі, якія хочуць пасяліцца на Галдапшчыне.

Дзякуючы адпаведнаму загаспадараванню ў павеце з года ў год павялічваецца сельгасвытворчасць. У мінулым годзе чатыры асноўныя збожжавыя культуры склалі ў сярэднім па 13,5 цэнтнераў з гектара, бульба 140 цэнтнераў і цукровыя буракі 220 цэнтнераў. Карэнным чынам павялічылася жывёлагадоўля. Зараз на 100 гектараў угоддзяў у павеце налічваецца 57,3 кароў, 60,5 свіней і 27,8 авец.

Бліжэйшыя гады прадбачваюць вялікі прагрэс у галіне механізацыі сельскай гаспадаркі павета. Да канца 1965 года сяляне Галдапшчыны атрымаюць з фонду развіцця сельскай гаспадаркі 14 мільёнаў злотых на пакупку сельгасмашын. У кожнай грамадзе пачне працаваць агранамоўка.

На гаспадарчую актывізацыю павета не малы ўплыў мае добра развітая малочная прамысловасць. Зараз у павеце існуюць два вялікія малочныя прадпрыемствы: у Банях Мазурскіх і Голдапе. Малочнае прадпрыемства ў Голдапе, напрыклад, выпрацавала 10,5 мільёнаў чыстага даходу на экспартным масле. 80% прадукцыі гэтага прадпрыемства ідзе на экспарт. Зараз на тэрыторыі павета ёсць 40 малочных пунктаў. А яшчэ ў гэтай пяцігодцы пабудуецца ў Жыткеймах новае малочнае прадпрыемства.

Не малыя дасягненні назіраюцца і ў галіне асветы. У 1945 годзе ў Голдапе была толькі адна школа, у якой вучылася 23 дзяцей і было 3 настаўнікаў. У 1960 годзе на тэрыторыі павета было ўжо 51 школ пачатковых, у якіх працавала 185 настаўнікаў. У самых пачатковых школах павета вучыцца каля 3.800 дзяцей. Апрача гэтага існуюць дзве сярэднія школы.

У 1960 годзе на школы ў павеце расходавана 8 мільёнаў злотых. А ў гэтай пяцігодцы плануецца выдаць 45 мільёнаў злотых.

Зараз Голдап налічвае звыш 7 тысяч жыхароў. Шмат сродкаў прызначаецца на жыллёвае будаўніцтва. Голдап жа амаль поўнасцю быў знішчаны. Таму ў бягучай пяцігодцы на жыллёвае будаўніцтва прызначаецца звыш 21 мільёнаў злотых.

Галдапскі павет параўнальна невялікі. Таму і праграма яго развіцця не прадбачвае мільярдаў злотых. Аднак 300 мільёнаў злотых, якія прызначаюцца на развіццё Галдапшчыны ў бягучай пяцігодцы, па-гаспадарску расходаваны, дадуць не малыя рэзультаты.

ВАСІЛЬ ГУЛЬКО
1-шы сакратар
КП ПАРП
у Голдапе

Пан Караль у Крынках

АНІСІМАВІЧАЎ ЗАЧАРАВАЛІ...

Ёсць у Сакольскім павеце мястэчка Крынкі. А ў ім пры вул. Гродзенскай № 26 жыве Юльян Анісімовіч. Ціхі, у меру заможны гаспадар. Яго сын, Міхась, навучыўся краўцаваць, дачка, Тацяна, працуе ў Беластоку.

Ад некаторага часу пачаў іх наведваць элегантны, рослы бландзін — заўсёды з «тэчкай» у руках. Тады, пераважна, паяўлялася ў бацькоўскай хаце і Таня. Нічога ў гэтым дзіўнага, калі ёсць паненка ў сям'і... Суседкі пaпляткавалі - пaпляткавалі ды змоўклі. Адно толькі не давала людзям спакою — Таня чамусьці ўнікае знаёмых, Міша перастаў раптам усіх ведаць-знаць. А і Юльян штосьці не такі...

Ніхто, мабыць, не звярнуў бы ўвагі, што брат Любы — жонкі Юльяна — Сяргей Анісімовіч, які жыве пры Сакольскай вуліцы, пачаў сямутаму з суседзяў скардзіцца, якая вялікая спаткала яго, Сяргея, бяда.

— Каб лепш згарэла ўсё або не ўрадзіла, то ўсёроўна яшчэ такой бяды — няшчасця не меў бы, якую цяпер маю, — пагаварваў ён і смутна ўздыхаў.

Аднойчы страшная навіна ўскалыхнула Крынкамі. Анісімовічаў зачаравалі! Сёстры Юльяна — чараўніцы!!! Чулі вы? Выбухла незвычайная паніка ў пляткарскім свеце. А найбольш ужо дасталася Надзеі Анісімовіч — найкаварнейшай з каварных чараўніц. Ды, наогул, усюды паявілася процьма чараўніц і чараўнікоў...

Выявілася, што гэту жудасную «таямніцу» раскрыў перад сям'ёй Анісімовічаў той бландзін - здаравяка, якога скромна звалі «пан Караль, доктар з горада».

А вядома, дзе чараўніцы, там немінучыя ўсякія вужы і жабы. Пану Каралю ўдалося «выкрыць», што гэтым паскудствам арганічна заражана сям'я. Жаль агарнуў яго, нябогу, над такім несамавітым горам Анісімовічаў, і ўзяўся ён выганяць з іх вужоў, жаб і іншую гідасць.

Можа хто б падумаў, што ён скурадзёр? Што за няўдзячнасць! — Пан Караль падае толькі адрасы, куды можна пераслаць грашовую ахвяру за яго «бескарысную» помач, — цвердзіць утаямнічаныя. Кошт, як кошт — а карысць вялікая. Бо і падумаць. Неяк летам шваґер Павал Кішкель пачаставаў Юльяна цукеркай. Здавалася б, што ж тут такога? Але Юльян, нябось, яе не з'еў, бо пан Караль даўно ўжо казаў яму, што адзін чарнявы чалавек захоча яго зачараваць цукеркай. Не ўрадзіла Юльяну канюшына, бо Павал атруціў яе. Зламала нядаўна карова нагу, бо чараўніцы пазабуцелю свішчуць у асеннюю ноч.

Пан Караль вялікі дабрадзей, якіх мала ў наш гнілы век. Вунь, Антона Ваксовіча, што жыве каля могілак, перасцярог ад пажару. Зрабіў, каб свінні вядзіся. А чорта з коміна то можа не ён выгнаў восенню?! Га! Сам Ваксовіч прызнаваўся, што глупства такая аплата з дзесяці «метраў» збожжа і парсюка ў параўнанні з такімі дабрачынствамі пана Караля. Аб пачастунках што і гаварыць...

Узяўся пан Караль за «лячэнне» і сям'і Сяргея Анісімовіча. Ой, узгуся ж. Пашкадавала Люба свай родная брата, братовую і дзяцей. У сына Вадзіма, што працуе ў Беластоцкай пякарні, штосьці на рукax зрабілася. А і Сяргею моцна нездаровіцца.

Што там лекары — няверныя душы. Вось пан Караль з «ксёнжкі вялізнай» усё вычытае і нячыстую сілу пад апукамі знойдзе. Зусім інакай чалавек чуецца. А Надзінымі слюкамі Сяргей ласавацца больш не будзе, каб іх немач забрала! Жарты, Мішу вужом абдарыла ў віне, што піў калісь на сваяцкай бяседзе. А віно, вы думалі, з чаго робіцца? Тут, брат, логіка як на далоні!

Аднак дзякуючы добраму сэрцу пана Караля, нашаму выбавіцелю, жыць будуць усе многае лета. Лёгка сказаць — жыць! Але з чым? «Лячэнне» — рэч каштоўная, а і пан Караль, аказваецца, цаны не спускае.

Вылечвае ён гэтых людзей ад грошай, заганяе іх у мышыныя норкі прэч ад шырокага свету, разувае і раздзявае. Ой, не хутка ўжо разжывецца Сяргей на «балёна», а Міша на швейную машыну.

І адкуль жа толькі знайшоўся гэткі пройдзісвет і шарлатан у заціхлых Крынках? Ці дасць нам адказ на гэтае пытанне міліцыя і пракуратура?

* * *

P.S. Сорамна пісаць аб гэтым, калі б не яўная матэрыяльная згуба ашуканых Анісімовічаў...

САКРАТ ЯНОВІЧ

ДОБРЫ ПРЫКЛАД

У кожнай школе існуюць школьныя касы ашчаднасці. Настаўнікі заклікаюць вучняў да ашчаднасці, тлумачаць яе значэнне. Многа ёсць выпадкаў, калі вучні выманьваюць грошы ад бацькоў. Такую «ашчаднасць» вядуць вучні лёгка. Ім гэта не прыносіць ніякіх клопатаў. Ашчаднасць такіх вучняў залежыць ад таго, што вучні складаюць грошы на ашчадную кніжку тады, калі атрымаюць грошы ад бацькі. Але вось у Старым Ляўкове вучні самі маюць вялікія сумы на сваіх ашчадных кніжках. Тут вучні складаюць на кніжку свае заработкі. Зімой, а асабліва ў час зімовых канікул, вучні займаюцца збіраннем шышак. Яны часам дагаворваюцца, і ў вызначаныя дні цэлымі групамі ідуць у лес. Разам усім весялей. Бяруць з сабой санкі, каб лягчэй было прывезці шышкі дадому. Так яны ўсе не трацяць вольнага часу. Многія вучні збіраюць лом, макулатуру, шматы, шкло і вязуць на зборачны пункт або прадаюць усё гэта адразу на месцы. Часта прыязджаюць самаходамі ці гумовымі вазамі прапаўнікі скупу. Усе ведаюць, што апрача гэтага могуць прадаць шматы, макулатуру, ці лом у Нараўцы на зборачным пункце і ў Капітаншчыне, што каля двух кіламетраў ад школы ў Старым Ляўкове. На вёсцы ў Капітаншчыне шматы скупляе грам. Карпюк. Вучні ўсіх класаў з'яўляюцца актыўнымі вучнямі, якія з продажу шышак, ці другіх непатрэбных матэрыялаў атрыманыя грошы складаюць на ашчадную кніжку. Такі падыход да ашчаднасці карысны і выхаваўчы. Вучні набываюць і навык ашчаднасці.

Янка Цялушэцкі

кулеўская ў Пасынках, Андрэй Макалевіч у Спічках, Галена Голась у Скрабляках і іншыя.

І тут жа зараз Мікола Лебядзінскі пачаў гаварыць аб працы паватовых метадычных асродкаў, якія пакліканы з мэтай дапамогі настаўнікам беларускай мовы.

— Сістэматычна, добра і творча працуюць паватовыя асродкі ў Бельску і Гайнаўцы. Першы ўзначальвае Ільля Бернат, а другі Ніна Вішнеўская — настаўнікі высокай педагагічнай культуры. Гэтыя асродкі многа дапамагаюць настаўнікам у паляпшэнні метадаў навучання роднай мовы і літаратуры.

Нельга гэтага сказаць аб беластоцкім і сакольскім метадычных пунктах. Інспектараты ў гэтых паветах таксама замала праяўляюць зацікаўленасці выкладчыкамі беларускай мовы. Магчыма таму нарады там адбываюцца несістэматычна, ды з прысутнасцю настаўнікаў дрэнна стаіць справы.

А ў гэтых паветах многім выкладчыкам беларускай мовы не хапае не толькі эфектыўных прыёмаў у навучанні, але і больш таго, некаторым не хапае нават дастатковых кваліфікацый. Яны не ўмеюць прывіваць любві і пашаны да роднай мовы і літаратуры. Раўнадушна і нудна чытаюць яны ўрыўкі з мастацкіх твораў, забываюць аб чуласці да дзяцей і г. д.

— Праўда, ёсць настаўнікі, — далей гаворыць Мікола Лебядзінскі, — якія надта многа працуюць над сабой. Бо ўсім вядома, што калі настаўнік хоча быць сапраўдным педагогам, дастойным свайго высокага звання, ён павінен сам заўсёды вучыцца, прысвойваць педагагічную тэорыю, вывучаць вопыт лепшых майстроў педагагічнай працы.

Вось да такіх настаўнікаў трэба залічыць грам. Рэмжу з Мастаўлян. У яго з кожным годам узрастае ўзровень вучэбна-выхаваўчай дзейнасці.

Неабходна падкрэсліць тую добрую з'яву, што куратарыум прыходзіць з вялікай дапамогай выкладчыкам беларускай мовы. Штогод вынаходзіць сродкі і ў час канікул арганізуе курсы, пераважна ў Бельску, якія садзейнічаюць павышэнню педагагічнага майстэрства беларускіх настаўнікаў. У параўнанні з мінулымі гадамі, зараз лепш працуецца выкладчыкам беларускай мовы. Існуе ўжо праграма навучання беларускай мовы, якая дастасавана да магчымасцей кожнага класа. Адначасова да гэтай праграмы ёсць апрацаваныя альбо ўжо апрацоўваюцца падручнікі - чытанкі.

Дрэнна толькі з тым, што няма падручнікаў да вывучэння граматыкі беларускай мовы. Але ёсць надзея, што атрымаем іх у будучыні з Мінска. Не хапае таксама наглядных дапаможнікаў таксіх, як розныя ілюстрацыі, табліцы, тэматычныя карцінкі.

— А якія галоўныя цяжкасці беларускага школьніцтва ў Беластоцкім ваяводстве? — запытаў я Міколу Лебядзінскага. І тут ён расказаў аб вельмі важнай справе.

— Самым правільным было б тое, каб у першым класе ўсе прадметы вяліся на беларускай мове. У другім класе польская мова павінна быць як прадмет. У трэцім класе адвесці больш гадзін на польскую мову, а іншыя прадметы весці на беларускай мове. У чацвёртым на польскую і беларускую мовы прызначыць роўную колькасць гадзін. Гісторыю можна было б выкладаць ужо на польскай мове.

Пачынаючы ад 5 класа пажаданым было б, каб беларуская мова была як прадмет, а ўсе ўрокі вяліся на польскай мове.

Мікола Лебядзінскі з гэтай канцэпцыяй выступаў у Міністэрстве асветы. І гэтую канцэпцыю навучання беларускай мовы з першага класа міністэрства адабрае. Прадстаўнікі міністэрства кажуць, што нічога не стаіць на перашкодзе, каб прыступіць да рэалізацыі гэтай канцэпцыі.

— А што вы думаеце аб тых выпадках, калі беларусы ў некаторых вёсках выступаюць супроць навучання сваіх дзяцей роднай мовы? — звярнуўся я да Міколы Лебядзінскага з апошнім пытаннем?

— Гэта ўсё залежыць ад настаўнікаў, ад кіраўнікоў школ, ад таго, як яны адносяцца да навучання беларускай мовы. Выпадкаў такіх мала. А калі яны ёсць, дык тут у некаторых бацькоў вырашае несвядомасць, а вельмі часта інспірацыя пааробных настаўнікаў альбо нават кіраўнікоў школ, як гэта было свайго часу ў Плёсках. Адыгрываe ў такіх выпадках вельмі нізкае, непрыгожае імкненне. Рэч ідзе аб надліčбовых гадзінах, за якія больш плацінца. Але зараз з такімі выпадкамі не прыходзіцца спатыкацца. Узрастае разуменне не толькі настаўнікаў, але і насельніцтва, і кожны ведае, што беларуская мова так як і іншая мова не адбірае ад вучняў здольнасцей, а толькі іх развівае.

мх.

НАЗЫМ ХІКМЕТ

Назым Хікмет таленавіты турэцкі паэт. Жыве ён зараз у СССР. У 1952 годзе, прасядзеўшы дзесяць з палавінай год у турме і пасля года пражытага пад паліцэйскім надзорам, ён на маторнай лодцы з Турцыі ўцёк у Румынію, а пазней пераехаў у Савецкі Саюз. Нядаўна яму мінула 60 год. За гэтыя гады ён многа зрабіў. Многа надрукавана яго вершаў. П'есы Хікмета «Легенда аб каханні», «Дзівак», «Двух упартых», «Дамаклаў меч» абышлі сцэны многіх тэатраў СССР.

НАВІНЫ ТЭХНІКІ

УЛЬТРАГУКАВАЕ ПЯРО

Цікавы прыбор для пісьма сканструяваны адной з амерыканскіх фабрык. Па выгляду ён нічым не адрозніваецца ад звычайнай аўтаручкі. Аднак для таго, каб пісаць, яму патрэбна не чарніла і не туш. Іх замяняюць ультрагукавыя хвалі, якія выпраменьваюцца маленькім кварцавым генератарам. Кончык пяра слізгаецца па паперы і астаўляе на ёй выразныя сляды. Новае адкрыццё аказалася незаменным і выгадным у дакладным прыборапабудове — напрыклад, пры нанясенні шкал і надпісей на розных прыборах і матэрыялах.

АТАМ СТВАРАЛЬНІК

У Перу будуецца атамная электрастанцыя магутнасцю ў 100 тысяч кілават. Дзякуючы пуску гэтай станцыі паўднёваамерыканская рэспубліка атрымае не сто тысяч, а мільён кілават электраэнергіі.

Будова вядзецца на вышыні 3.900 метраў над узроўнем мора на берагу вялікага высакагорнага возера Тытыкака, якое ляжыць у глыбокай упадзіне сярод высокіх хрыбтоў. Уся энергія электрастанцыі пойдзе на перапампоўванне вады з возера праз перавал вышынёй 4.500 метраў. Адсюль вада будзе спадаць па склонам Анд. На гэтай штучнай горнай рэчцы будуецца каскад звычайных гідраэлектрастанцый агульнай магутнасцю ў адзін мільён кілават — гэта значыць у дзесяць раз больш магутнасці атамнай электрастанцыі, якая прычыняецца да пабудовы нязвыклага вадамеда.

СЛЯДЫ ГАСЦЕЙ З КОСМАСУ

(Працяг са стар. 2)

каменных плыт ёсць укрыты падарунак для людзей, якія адгадаюць назначэнне дзіўнай будоўлі.

У глыбокіх ровах і шчылінах узгор'яў на Сахары наткнуліся на незвычайна прыгожыя малявідлы. Як усталена вучонымі, выкананы яны між восьмым і шостым стагоддзем да нашай эры. Цікава, што ўсе двуногія выпраставаныя постаці маюць на галавах круглыя каскі. Вельмі цікавы ёсць малюнак на скале. Убор прадстаўленай на ёй істоты прыпамінае скафандар сучаснага касманаўта. Матыў постаці ў касцы часта паўтараецца. На іншых малюнках над круглай каскай заўважыць можна нейкія абсталяванні падобныя да антэн. Невядомы этрускі артыст (некалькі тысяч год таму назад) таксама адлюстраваў «істоту ў скафандры», разьбой на камэі. На іншай камэі выканана разьбой сыльветка дзіўнага карабля, які замест вёслаў і руля мае з заду праменні. Хто ведае, можа артыст, які чуў пра «наведванні гасцей», спосабам уяўляў іх рэактыўны прыезд.

Існуе індыйская легенда аб тым, што прышэльцы з «неба» навучылі людзей куць жалеза. Таму цікавым з'яўляецца паходжанне жалезнай калоны, якая ўжо больш як паўтара стагоддзя ўпрыгожвае адну з вуліц Дэлі. Жалеза, з якога зроблена васьміметравае дзіва, валодае цудоўнай уласцівасцю — не іржавее. Якім чынам старажытныя людзі маглі мець неіржавеючае, значыць хімічна чыстае жалеза і выканаць агромную калону. Сёння для выканання падобнай калоны трэба было б узяць гідраўлічны прэс.

ЯК БЫЛО З ГІТЛЕРАЎЦАМІ ПАД СТАЛІНГРАДАМ

2 лютага 1943 года ў 10 гадзін раніцы была падпісана немцамі капітуляцыя сталінградскага катла.

Пад Сталінградам было ў пух разбіта 13 дывізій пяхоты, 3 зматарызаваныя дывізіі, 3 панцэрныя дывізіі, 1 дывізія паветранай артылерыі і 2 румынскія дывізіі. Разам 22 дывізіі, якія ўваходзілі ў склад 2 армій.

Сярод 270.000 акружаных гітлераўскіх салдат, якія фігурыравалі ў спісах аджыўлення 6 арміі 23 лістапада 1942 года, 35.000 раненых і цяжка хворых паспелі пакінуць кацёл на самалётах. Амаль 2/3 радавых і падафіцэраў і палова афіцэраў загінулі ў барацьбе з голадам, холадам і мацнейшымі сіламі Савецкай арміі.

Паводле ўрадавага савецкага кам'юніке пасля заканчэння дзеянняў, на полі знойдзена 142.000 загінуўшых германскіх салдат.

З 34 генералаў, якія папалі ў акружэнне, 7 пакінула кацёл на самалёце — 5 здаровых і цэлых, 1 цяжка ранены і 1 толькі лёгка. 1генерал быў забіты, 1 пакончыў самагубствам, 1 прапаў без весткі.

91.000 гітлераўскіх салдат, зламаных фізічна і маральна, пайшлі ў палон. У гэтым 2.500 афіцэраў і 24 генералы з фельдмаршалам Паўлюсам на чале.

вл.

РАТОРНЫ ЭКСКАВАТАР

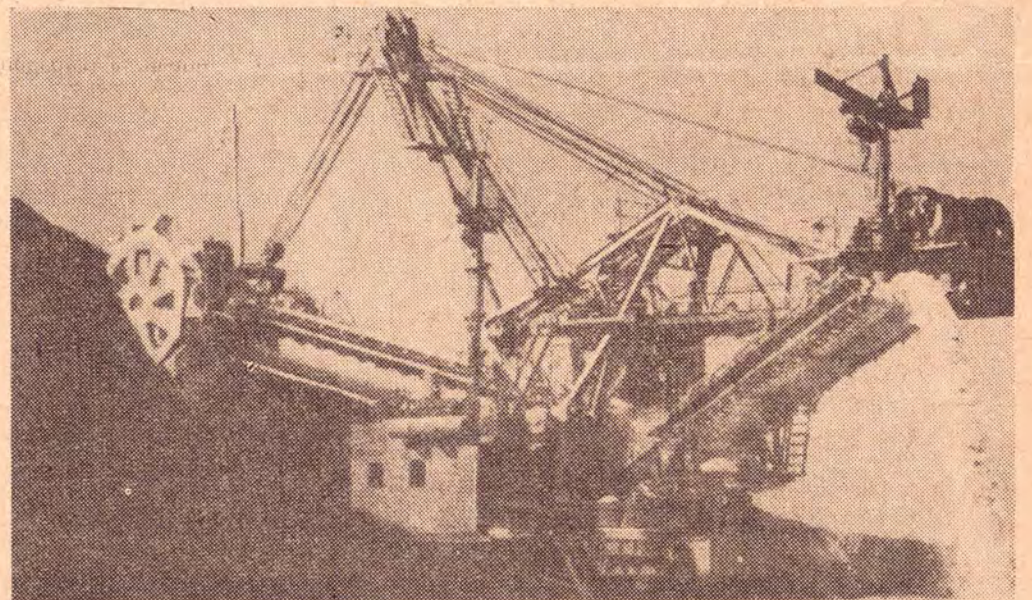
У Савецкім Саюзе праектуюцца шахты «бязлюднай дабычы руды». Там машыны будуць дабываць руду без удзелу рабочых. У шахту спусцяцца толькі наладчыкі машын. Дыспетчар, які будзе сядзець за пультам кіравання, акружаны тэлевізійнымі экранамі, будзе наглядаць за ўсім працэсам дабычы і адгрузкі руды спажыўцамі.

На здымку новы раторны экскаватар Новакрамагорскага завода. Гэтая тысячатонная махіна вышынёй пяціпавярховага дома. Вобразна выражаючыся, адну сваю руку запускае ў кар'ер, а другую, даўжыня другой можа змяняцца па жаданню гарнякоў, — працягвае за тры км ад месца вскрышы да самага адвала. Замяняе такая машына некалькі магутных крочачых экскаватараў і дзясяткі аўтамашын, якія ёй зусім не патрэбны.

ПАДАРОЖЖА НА ВАЎКАХ

Шэсцьдзесят год таму назад жыў у Чыце (СССР) Іосіф Рэпечак. Ён ездзіў па вёсках, рамантаваў вёдры і самавары. Аднойчы на Рэпечка напала воўчая стая і разарвала яго каня. Тады Рэпечак знайшоў воўчае логава, забіў ваўчыху і ўзяў двое ваўчанят. Іх выкарміла сука. Падросшых ваўчанят Рэпечак навучыў хадзіць у запрэжцы. Так і паявіўся летам у тых аколіцах у 1910 годзе яздок на ваўках. Ён паказваў усім дрэсіраваных ваўкоў, катаў на іх дзяцей.

Іосіф Рэпечак хацеў дабрацца на ваўках з Сібіры ў Пецербург, аднак гэта не ўдалося яму. Па дарозе ён памёр.

Карысна ведаць

■ Здаўна алей лічыцца выдатным касметычным сродкам. Вельмі карысна, асабліва зімой, адзін раз у тыдзень рабіць маскі з алею. У цёплым (але ні ў якім выпадку не гарачым) масле змочваюць кавалачкі ваты і накладваюць на твар і шыю. Зверху твар пакрываюць цёплай хусткай.

■ Адзенне пасля прасавання павінна абавязкова павісець да таго часу, пакуль не прасохне канчаткова, інакш яно тут жа пакамечыцца.

■ Каб вярнуць ранейшы бляск пазалочаным рамам або карнізам з багету, патрыце іх свежай, толькі што разрэзанай цыбулінай. Затым адпаліруйце мяккай суконкай.

■ Воцат звычайна выкарыстоўваецца для прыгатавання некаторых страў, каб надаць ім вастрыню. Але воцат можна выкарыстоўваць у гаспадарцы і для іншых мэт.

Вельмі добра апалоскваць пасудамыйку, дадаўшы ў цёплую ваду крыху воцату. Тады знікне непрыемны пах.

Перад тым як абіраць гародніну і фрукты, змачыце рукі ў воцаце, і тады на руках не застанецца цёмных плям, якія цяжка адмываюцца. Але пасля работы абавязкова вымыйце рукі цёплай вадой з мылам.

Дарагое Сэрцайка! Прабач мне, што пішу да Цябе можа нават у глупай справе, але ў гэтым толькі Ты можаш мне параіць. Паўгода таму назад я пазнаёмілася з вельмі прыгожым і мілым хлопцам і пачала з ім спатыкацца. Мая сяброўка таксама пазнаёмілася з ім і з яго калегай. І так разам пачалі мы дружыць. Але не доўга я спатыкалася з гэтым хлопцам, ён неспадзявана выехаў. Я цяжка перажыла гэта.

Праз тры месяцы я з ім ізноў спаткалася. Ён стаў яшчэ больш прыемны. Мая сяброўка са сваім кавалерам пагневалася. Аднойчы яна сказала мне, што бачыла майго маладога чалавека, а я добра ведаю, што яго не было. Я для яе сказала, што ён мяне толькі зводзіў, і яна за гэта слова на мяне пагневалася. Мне здаецца, што яна няслушна пагневалася. Напішы, хто з нас мае рацыю.

Адна з маіх сябровак раіла мне, што трэба напісаць ліст да майго кавалера. І я не ведаю, што рабіць. Мне вельмі па ім баліць сэрца. Хіба я яго ніколі не забуду. Мне здаецца, што ён вернецца да мяне. Пра яго ў хаце ніхто нічога не ведае. Я не гаварыла, таму што яму 24 гады, а мне толькі шаснаццаць. Я думаю, што такога сябра ўжо не спаткаю.

Рэна
Беластоцкі павет

Адказваю, Рэна, на твае няўпэўненасці. Твой сябра цябе не кахае. Яму гэта чарговае спатканне з дзяўчынаю, якое часта здараецца. І таму няма патрэбы да яго пісаць лістаў і гаварыць аб сваіх пачуццях. Рэна! Ты яшчэ маладая. Ты яшчэ спаткаеш не толькі такіх хлопцаў як твой сябра, але магчыма, што лепшых. Не трэба разачароўвацца. Трэба толькі прыглядзецца і тады ўбачыш, што многа ёсць добрых, сумленных і прыгожых юнакоў. Твая сяброўка не мела рацыі, калі на цябе пагневалася. Ды ўрэшце, за што тут гневацца.

Рэна, калі зноў прыедзе твой сябра і наведае цябе, набяры смеласці і пагавары з ім аб яго адносінах да цябе. А лісту не пішы да яго.

СЭРЦАЙКА

ВЫШЭЙ ЯК 300 МЕТРАЎ...

Нарвегія з'яўляецца адзінай краінай на свеце, дзе існуе закон, паводле якога ўсе землі, якія ляжаць вышэй як 300 метраў над узроўнем мора, з'яўляюцца «нічыімі». Карыстаюцца імі бясплатна жыхары гарадоў, дзе будуюць сабе дачы і праводзяць водпускі

ТАГО ЯШЧЭ НЕ БЫЛО

Гурток БГКТ у Дубічах Царкоўных быў сарганізаваны зусім нядаўна, на пачатку снежня мінулага года. Складаецца з 16-ці членаў. Яны перш за ўсё пастанавілі вывучыць некалькі песень, вершаў і скетчаў сатырычнага характару. Але цяжка было знайсці матэрыял, таму што мясцовая бібліятэка адчувае сур'ёзны недахоп рэпертуару. Аднак пасля доўгіх пошукаў члены знайшлі некалькі нумароў дадатку да часопіса «Маладосць», некалькі знайшлі ў нумарах «Нівы». Пачатак быў зроблены. Аднак адчуваўся недахоп сіл сярод моладзі. Тут на выручку самадзейнікам пайшлі кіраўнік пачатковай школы Георгі Койла і вучань Тэхнікума будаўлянага Яўгень Блізнюк. Пасля некалькіх рэпетыцый 18 студзеня маладыя самадзейнікі выступілі ўпершыню на сцэне са сваім рэпертуарам перад вучнямі. Верш п.з. «Райка» у выкананні Міколы Корха, альбо «Любім судзіцца» у выкананні Янкі Клімюка вельмі спадабаліся школьнікам. Таксама скетчы як «Трактарыст», «Вартавы», «ЦПШ скончыў» у выкананні Яўгеня Блізнюка і Валодзі Грыгарука, альбо «Свой на свайго трапіў» вельмі спадабаліся для маладых гледачоў і былі ўзнагароджаны бурнымі апладысментамі. Пасля выконваліся народныя лірычныя песні як «Беларускі вальс» і і.ш. Гэтае самае выступленне адбылося на наступны дзень — 19 студзеня — для старэйшых жыхароў вёскі. Усе сэрцы пакарылі маладыя самадзейнікі, як Вольга Саўчук і Лідзія Блізнюк, якія па мастацку выконвалі беларускія, рускія і польскія песні. Пасля заканчэння выступленняў адбылася забава для моладзі.

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

КЛЕНІЦКІЯ САМАДЗЕЙНІКІ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ

Гурток мастацкай самадзейнасці ў вёсцы Кленікі на Гайнаўшчыне зноў ажыццявіў сваю працу. У апошнія святы раней выступленне паглядзелі школьнікі. А больш чым 170 асоб на другім выступленні — гэта вынік першага спектакля. Аглядалі тры п'есы: «Зямляк», «Госці з таго свету», «На ўскраіне сяла». Асабліва захапілі ўсіх Вася Карчэўскі («Зямляк»), Вася Купрыяновіч і Ніна Каліноўская, якія выконвалі ролі Захара і Алесі («На ўскраіне сяла»). Песні ў іх выкананні надоўга застануцца ў памяці ўсіх тых, хто быў у зале. Вельмі добра выканалі свае ролі Алена Аўласюк, Мікола Андрэюк, Лёня Ільяшук, Вася Пашкоўскі, Надзея Баўтручук, Уладзімір Антыпюк і другія. Варта адзначыць, што гурток лічыць каля 30 асоб. На заканчэнне праграмы выступіў хор пад кіраўніцтвам Уладзіміра Касцючука. Хор выканаў некалькі беларускіх і рускіх песень. Найбольш апладзіравалі за беларускую песню «Рэчанька» і рускую «Ёлачкі, сады зялёныя». Сябра Касцючук улажыў вельмі многа працы ў падрыхтоўцы хору і мае многа ўласнай ініцыятывы.

Жыхары вёскі і аколіцы былі вельмі ўзрушаны і роднай мовай са сцэны і культурна праведзеным вечарам.

Аляксандр Закрэйшчык
Кленікі

Добры пачатак

Гурток вясковых гаспадынь у Кузаве (Гайнаўскі павет) пачаў сваю дзейнасць у ліпені мінулага года. Ініцыятарам стварэння гэтай жаночай арганізацыі была гр. Аляксандра Назарук — старшыня гуртка вясковых гаспадынь у Вульцы Тэрэхоўскай. Цяпер гурток КГВ у Кузаве налічвае 21 асобу. Старшынёй з'яўляецца гр. Г. Сідарук — маладая таленавітая дзяўчына, поўна энергіі і ахвоты да працы. У радах КГВ знайшліся не толькі маладыя дзяўчаты, але таксама старэйшыя жанчыны.

— Мы хочам жыць па-новаму, — кажа Надзея Раманчук. — Хопіць ужо сядзець бясчынна. Трэба паказаць мужчынам, што мы не з XIX стагоддзя, што ўмеем наварыць добры абед, спячы прыгожы торт. А гэтага ўсяго можна навучыцца толькі ў гуртку пры дапамозе фаховага інструктара.

Аб гэтым гавораць таксама і іншыя члены гуртка.

У пачатку сваёй працы члены гуртка сарганізавалі дзіцячы сад для дзяцей, якіх бацькі ў дзень працавалі і не маглі без апекі пакінуць сваіх малышоў. Гэты наогул невялікі чын мясцовых жанчын аказаўся вялікай дапамогай у працы не толькі членам гуртка вясковых гаспадынь, але ўсім жыхарам вёскі.

Не думайце сябры, што гэтым задаволіліся кузаўскія жанчыны. У снежні мінулага года пры дапамозе павятовых улад, быў праведзены курс варэння і пячэння, на якім прысутнічалі ўсе члены. Выкладчыкам была гр. Леакадзія Залеўская, інструктар з Сямяціч. Трэба падкрэсліць, што гэты семінар вельмі добра павяла гр. Залеўская. За сваю ахвярную працу атрымала сардэчную падзяку ад удзельнікаў семінара.

25 студзеня г.г. пачаўся семінар кравецкі, які вядзе інструктар Кулек. Як бачым, гурток вясковых гаспадынь у Кузаве вельмі добра распачаў сваю дзейнасць. Як будзе далей — пакажа час. Думаю, што кузаўскія жанчыны не стомяцца ў працы. Таго ім і жадаю ад усяго сэрца.

Мацейка

КІНО

Праграма ад 6.II. да 11.II.1962 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Człowiek ze słomy" (włoski) 6—8.II. „Dziś w nocy umrze miasto" (polski) 9—11.II.

Кляшчэлі
„Legenda o lodowatym sercu" (radz.) 6—8.II. „O moim przyjacielu" (radz.) 9—11.II.

Навасады
„Mąż swojej żony" (polski) 10—11.II.

Нарва
„Wyzwanie" (włoski) 7—11.II.

Нараўка
„15,10 do Yumy" (USA) 7—11.II.

Чаромуха
„Człowiek ze słomy" (włoski) 6—8.II. „Świadectwo urodzenia" (polski) 9—11.II.

Чыжы
„Korsarze Pacyfiku" cz. I. (radziecki) 7—11.II.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Miłość należy cenić" (radz.) 7—11.II.

Браньск
„W pięknej Indonezji" (radz.) 6—8.II. „Nafta" (polski) 9—11.II.

Гродзіск
„Wrzesień 1939" (polski) 10—11.II.

Орля
„Korsarze Pacyfiku" cz. II. (radziecki) 7—11.II.

Райск
„Ludzie z pociągu" (polski) 7—11.II.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Żywi bohaterowie" (radz.) 6—8.II. „Taka miłość" (czeski) 9—11.II.

Міхалова
„Słońce wschodzi nad Bengalem" (pakistański) 6—8.II. „Przeciwko Bogom" (polski) 9—11.II.

Супрасль
„Wielki balet w Ameryce" (radziecki) 6—8.II. „O moim przejacielu" (radz.) 9—11.II.

Чорна Весь
„Szybsza od wiatru" (radz.) 6—8.II. „Gorzki ryż" (włoski) 9—11.II.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік
„Romeo, Julia i ciemność" (czeski) 6—8.II. „Przeciwko Bogom" (polski) 9—11.II.

Мілейчыцы
„Expo 58" (radz.) 6—8.II. „Pięć łusek" (NRD) 9—11.II.

Нурэц
„Zwykła historia" (radz.)6—8.II. „Ludzie z pociągu" (polski) 9—11.II.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Wiatr ucichł przed świtem" (jugosł.) 6—8.II. „Szybsza od wiatru" (radz.) 9—11.II.

Сухаволя
„Skrzynki na start" (ang.) 6—8.II. „Zwykła historia" (radz.) 9—11.II.

Шудзялава
„Gorączka w El Pao" (franc.) 7—11.II.

Янаў
„Kongo walczy" (radz.) 6—8.II. „Odwiedziny prezydenta" (polski) 9—11.II.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„Ucieczka przed cieniem" (czeski) 10—11.II.

Новы Двор
„Wyzwanie" (włoski) 10—11.II.

Ружаны Сток
„Królewna ze złotą gwiazdą" (czeski) 10—11.II.

АБ ІХ ГАВОРАЦЬ

Лекар ветэрынарыі тав. Бабрыцкі робіць уколы курам у гаспадыні Марыі Савіцкай.

Ужо сем год існуе ветэрынарная лячэбніца ў Гарадку. Адна з васьмі лячэбніц, якія існуюць у Беластоцкім павеце. Яна сваёй дзейнасцю ахоплівае 42 вёскі, між іншым, Белявічы, Валілы, Пяшчанікі і іншыя. У Гарадоцкай лячэбніцы працуе ўсяго толькі трох лекараў: Ян Бабрыцкі, Сцяпан Кухта і Уладзімір Захарчук. Яны заўсёды маюць работы, як гэта кажуць, «па самыя вушы».

Найлепш паважаным лекарам сярод жыхароў вёсак з'яўляецца лекар ветэрынарыі Ян Бабрыцкі. Ён і параіць гаспадару, як асцерагаць перад хваробаю хатнюю жывёлу. Тав. Бабрыцкі праводзіць таксама гутаркі па радыё з радыёвузла ў Гарадку аб тым, як карміць жывёлу. Гэтыя гутаркі цешацца вялікай папулярнасцю сярод жыхароў вёсак.

Пачынаючы ад снежня мінулага года Гарадоцкія лекары ветэрынарыі праводзяць масавыя ўколы хатнім птушкам проціў мору. Гаспадары ахвотна такія ўколы даюць сваім птушкам. Яны пераканаліся, што толькі гэтыя ўколы могуць асцерагчы птушак перад морам.

Марыя Савіцкая з вёскі Белявічы займае адно з першых месц у аколіцы ў гадоўлі курэй. Яе «статак» налічвае цяпер 80 штук. Восенню мінулага года яна прадала ў скупачны пункт у Гарадку 150 маладых пеўняў і 25 індыкаў. На пытанне: — Што найлепш аплачваецца гадаваць: куры ці індыкі? Марыя Савіцкая адказала: — Найлепш аплочваецца гадаваць індыкі, але толькі тады, калі ёсць да гэтага адпаведныя ўмовы, г.зн. блізка лес, балота, каб запэўніць ім як найбольш дзікія ўмовы.

А. С.

За культуру ў гандлю

Культурна, ветліва абслугоўваць людзей у гандлёвых установах — гэта справа вялікай важнасці. На гэта зараз кладуць націск і гандлёвыя ўлады.

Калі каму давялося быць у крамах у Дуброве, ён напэўна пераканаўся, што ў прадаўцоў не хапае ветлівасці, прыемнага слова, усмешкі, парады. Больш таго, у краме, дзе прадаецца дамская бялізна, прадаўцом з'яўляецца мужчына, ды ён таксама няветлівы. Неаднойчы так бывае, што калі хоча купіць маладая, нясмелая дзяўчына нейкую жаночую рэч, не асмельваецца нават звярнуцца да прадаўца. Паглядзіць яна на гэтыя рэчы ды з пустым вяртаецца на далёкую вёску.

Ці ж гэтага не разумеюць Дуброўскія гандлёвыя ўлады, што дамскую бялізну павінна прадаваць у краме жанчына?

м.х.

Навагодняя ёлка ў Рыбалах

20.I.1962 года ў Рыбалах адбылася навагодняя ёлка. Клас быў запоўнены людзьмі. У пачатку вучні пачатковай школы ў Рыбалах адспявалі некалькі песень і прачыталі вершы. Потым вучні VII класа выступілі з п'есай «Дзесяць гектараў». Таксама ЦПР выступіла з п'есай «Суд» Галубка. Гледачы былі вельмі задаволены. А вось цяпер мы рашылі наведаць суседнія вёскі. Апрача пастаноўкі мы вывучылі многа песень і гумарыстычных сцэнак. а таксама многа фельетонаў «Дзядзькі Ляваня», якія вельмі спадабаліся прысутным. На заканчэнне вучні атрымалі пачкі.

Віктар Вішнеўскі
Рыбалы

Жыццё нашай вёскі

Наша вёска Альхоўка многа змянілася з часоў другой сусветнай вайны. У час вайны вёска была спалена, а сяляне вывезены ў іншыя вёскі. Пасля вызвалення сяляне вярнуліся на роднае месца. Там, дзе былі іх сялібы, засталіся толькі папялішчы. З часам вёска пачала адбудоўвацца, сяляне ставілі хаты, гумны і хлявы. Нягледзячы на гора і нявыгады, пабудавалі сабе сялібы. Калі скончыліся турботы з будоўляй, тады сяляне пачалі лепш абрабляць зямлю. Зямля была ўся ў палосках. Працаваць на вузкіх палосках было цяжка, і сяляне пачалі думаць аб тым, каб да працы служылі ім сельскагаспадарчыя машыны. З такой думкай сяляне ў 1961 годзе ўтварылі сельгасгуртоk, кіраўніком якога з'яўляецца Жора Скепка. Асаблівую дзейнасць праяўляе сакратар сельгасгуртка Іван Скепка. Сельгасгуртоk атрымаў абмалотачны агрэгат. Цяпер гуртковцы думаюць аб пакупцы крайзегі, якая тут неабходна, і аб пабудове млына. Дзякуючы дружнай працы сялян у вёсцы паявілася новая школа — найлепшы падарунак сваім дзецям. Школа светлая, мураваная. Рашылі яшчэ пабудаваць новую краму. Шмат працы ўлажылі і сяляне і вучні альхоўскай школы. Яны пад кіраўніцтвам настаўніка Эдуарда Ліпінската памагалі ў працы. Дзякуючы іх дапамозе за адзін дзень быў зроблены фундамент пад краму. Неўзабаве пряехалі будаўнікі і пачалі ставіць сцены. Варта звярнуць увагу і на вуліцу ў нашай вёсцы. У сапраўднасці зараз не такая яна прыгожая, якая была перад вайной. Праўда, брук тады быў дрэнны, але затое паабапал вуліцы раслі прыгожыя дрэвы. З аднаго і з другога боку сплята́ліся іх вяршыні. У час гарачага лета на вуліцы можна было сялянам адпачыць пасля працы, таму што дрэвы сваімі каронамі не дапускалі сонечных праменняў. У час пажару большая частка дрэў была спалена. Цяпер у Альхоўцы брукаваная вуліца, паабапал якой красуюцца сялянскія будынкі. Сярод іх ёсць і мураваныя.

Янка Зданоўскі

ДЗЯКУЕМ „ЛЯВОНІСЕ"

Ад імя ўсіх жыхароў вёскі Малінікі сардэчна дзякую беларускай эстрадзе «Лявоніха». 14.I.1962 года яна выступіла ў школьнай зале ў Малінніках. Гледачы былі ўзрушаны, яны горача апладзіравалі. Надоўга застануцца ў памяці песні і танцы ў выкананні «Лявоніхі». Жадаем поспехаў у 1962 годзе і запрашаем наведваць нас часцей.

Уладзімір Данілюк
Маліннікі

„Пасведчанне аб нараджэнні"

Фільм польскай прадукцыі. Выпуск 1961 г. Сцэнарый напісаў паэт Тадэуш Ружэвіч, а рэжысіраваў яго брат — Станіслаў Ружэвіч.

Па сваім характару фільм гэты з'яўляецца драмай з часоў гітлераўскай акупацыі. Складаецца ён з трох асобных расказаў, у якіх як галоўныя героі выступаюць пераважна дзеці. Іх вачыма аўтары глядзяць на жыццё пад акупацыяй.

Першы расказ п. з. «На дарозе» адносіцца да вераснёвай кампаніі. Другі «Ліст з лагера» паказвае годы акупацыі, а трэці «Кропля крыві» апавядае аб асаблівых прыгодах яўрэйскага дзіцяці.

Наш здымак адносіцца да расказу «Ліст з лагера» і паказвае савецкага салдата, які ўцёк з нямецкага лагера і выпадкова трапіў у дом, дзе жылі тры хлапчукі, якіх бацька таксама знаходзіўся ў нямецкім лагеры.

Постаць краснаармейца выконвае акцёр Юзэф Нальбэрчак.

Ніва

Adres redakcji: Białystok. ul. Wesołowskiego 1.
Telefony: red naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.
Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł. kwartalnie — 7,20 zł półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.
Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa ul. Wilcza 46 Nr konta PKO I-6-100024.
Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4.70 $ w Europie. 5 $ — w USA
Nakład 5000 Bltk F-1

— Адразу відаць, што ты пачынаючы. На крадзеную ашчадную кніжку не атрымаеш жа грошай.

Кампрамітацыя

З талентам Кастуся чытачы знаёмы. Энергія яго яшчэ больш узрасла, калі Кастуся выбрана старшынёй ГС. Ініцыятыва ў Кастуся не вычэрпная, а калі яму не заўсёды ўдавалася задуманае, дык і нам не ўсё ж удаецца.

Сустрэў я неяк Кастуся ды пытаю, як справы стаяць.

— Справы, як справы, — кажа Кастусь, — звону шмат, ды толку мала.

— Ну, а як жыве Вера Паўлаўна, твая новая сакратарка? — пытаю далей.

— Каб яе халера ўзяла, чума падхапіла ды праказа дабіла! — гаркнуў Кастусь.

— Як жа ты можаш гаварыць так аб прыгожай ды інтэлігентнай жанчыне?! — папракнуў я Кастуся.

— Прыгожая!.. — зашыпеў Кастусь. — Ведаў бы ты, як яна мяне прыгожа скампраметавала.

Тут Кастусь расказаў мне аб адным з забаўнейшых сваіх прыключэнняў.

— Было гэта, — пачаў Кастусь, — нейк пасля працы, калі ў канторы ўжо амаль нікога не было. Паклікаў я сакратарку ў свой кабінет ды пытаю:

— Вера Паўлаўна, спадзяюся, вы не наракаеце на мае адносіны да вас?

— Што вы, — адказвае гэтая змяя. — Працай я вельмі задаволена, і для вас маю мора ўдзячнасці.

— Вельмі прыемна гэта ад вас пачуць, — кажу. — У такім выпадку ці маглі б вы зрабіць мне прыемнасць?

— Чаму ж не? — адказвае гэта чортавае насенне. — Кожнае вашае пажаданне выканаю з вялікай прыемнасцю. Прызнаюся, што ўжо даўно чакала зручнага выпадку аддзякавацца вам.

— Калі так, мілая Верачка, — кажу, — дык прайдзіце ў другі пакой, і як будзеце гатовы — паклічце мяне.

Пры гэтых словах Кастусь зрабіў перапынак, цяжка ўздыхнуў, затым прадаўжаў:

— Пасля 40 мінут пытаю: «Вера Паўлаўна, можна?»

— Яшчэ не, — адказвае гэтая карова.

— Прайшло 20 мінут і зноў я пытаю: «Вы ўжо гатовы?»

— Яшчэ хвілінку пачакайце, — адзываецца язва егіпецкая за дзвярыма.

— Прайшло 10 мінут, і я трачу цярплівасць. Тады зноў пытаю, як мага спакойным голасам: «Верачка, коцік, спадзяюся, што ўжо можна?»

— Калі ласка, уваходзьце, — кажа.

Адкрываю дзверы і вачам сваім не веру. Стол застаўлены ўсялякімі закускамі, гарэлкай, піроржным. За сталом мой намеснік з жонкай, галоўны рахункавод таксама з жонкай, мая ўласная жонка і побач яе гэтая халера — Вера Паўлаўна, каб яе гром забіў. Кампрамітацыя на ўсю аколіцу.

— Якая ж тут кампрамітацыя? Ты ж яе прасіў, каб зрабіла табе прыемнасць, вось яна і пазваніла тваім сябрам, сарганізавала прыемнае спатканне з выпіўкай. Сапраўды не разумею я тваёй злосці.

— Не разумееш?... — гаркнуў праз зубы Кастусь. — Зайшоў жа я ў той няшчасны пакой раздзеты амаль да голага...

Людзі мілыя, лезучу ў балота, мы часта вінавацім другіх, забываючы, што нашыя ўласныя паступкі кампраміт{уюць} нас у вачах наваколля.

Дзядзька Лявон

У СУДЗЕ

Суддзя да сведкі: — Вы бачылі, як жонка біла мужа?

Сведка: — Бачыў.

Суддзя: — І што вы тады зрабілі?

Сведка: — Зайшоў у царкву і падзякаваў Богу, што яшчэ сам не ажаніўся.

Юрка Скепка
Альхоўка

ПА ВЯСЕЛЛІ

Малады муж кажа да жонкі:

— Перад вяселлем бацька твой абяцаў даць у пасаг тры жывёліны, а даў толькі дзве. Калі аддасць трэцюю?

— Не гневайся, даражэнькі, а ці ж я ўжо нічога не вартая? — спытала жонка.

Янка Бура
Тарнопаль

ПАРАІЎ

Да доктара прыйшла жанчына і пытае:

— Што мне рабіць, калі галава будзе балець?

— Саланіну есці.

— А калі жывот?

— Мяса.

— А калі ногі?

— Каўбасу.

— А як усё будзе балець, тады што рабіць?

— Прыйдзі да мяне і я прыпішу лякарства.

Коля Нікіцюк
Мокрэ

ПАРАСОН

Двух сяброў выбралася ў горад. Пачаў падаць дождж.

— Раскрывай хутчэй парасон, — кажа адзін.

— Ён жа ў адных дзірках, — адказвае другі.

— То навошта ты яго браў з сабою?

— Я не думаў, што будзе дождж падаць.

Янка Палушэцкі
Ляўкова

СКУСА

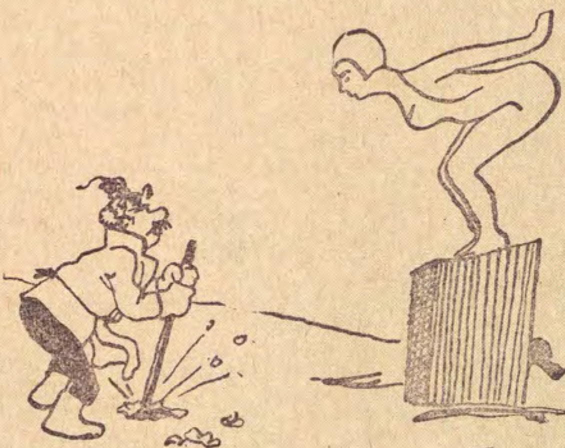
— Дзеду, куды ідзеш?

— Балота паліць.

— Яно ж гарэць не будзе.

— Ну дык што? Мне абы скусу зрабіць.

Фёдар Карпюк
Шчыты

— Пачакай, мілая, зараз будзе гатова.

Шмат у нас гаворыцца апошнім часам аб механізацыі сельскай гаспадаркі. Аб гэтым пішуць, бубніць радыё, гавораць на сходах. Некаторых жыхароў Плюціч, у Бельскім павеце, таксама ахапіла гэтае прагрэсіўнае імкненне — механізавацца. З мэтай, каб аблегчыць сваю фізічную працу і пазбыцца надмернай колькасці рабочай сілы — каня, яны купілі электрычныя рухавікі.

На жаль, не заўсёды так бывае, як задумае сабе чалавек. Таксама атрымалася і ў Плюцічах. Новенькія рухавікі стаяць сабе ўжо даўжэйшы час зусім бяздзейна, пад замкамі, у каморках. Чаму? Ці яны не добрыя? Не, якасць рухавікоў, як сцвярджаюць спецыялісты — выдатная. Але што ж, электрычны рухавік мае адзін асноўны недахоп. Калі яго не падключыць да электрычнага току, ён зусім працаваць не хоча. Дзеля таго зноў, каб падключыць яго да току, патрэбны адпаведныя электрычныя правады. У гэтых правадах, аказваецца, уся сутнасць справы. Нідзе іх у нашай краіне нельга купіць. Жыхары Плюціч, якія абзавяліся рухавікамі, пабывалі ўжо ў Кракаве, Вроцлаве, Познані, Варшаве, Ольштыне, і нідзе не маглі наткнуцца на гэтыя няшчасныя правады. Выходзіць, што прадукцыя рухавікоў у нас планавая, толькі правады пушчаны самацёкам. Як жа тады механізавацца?
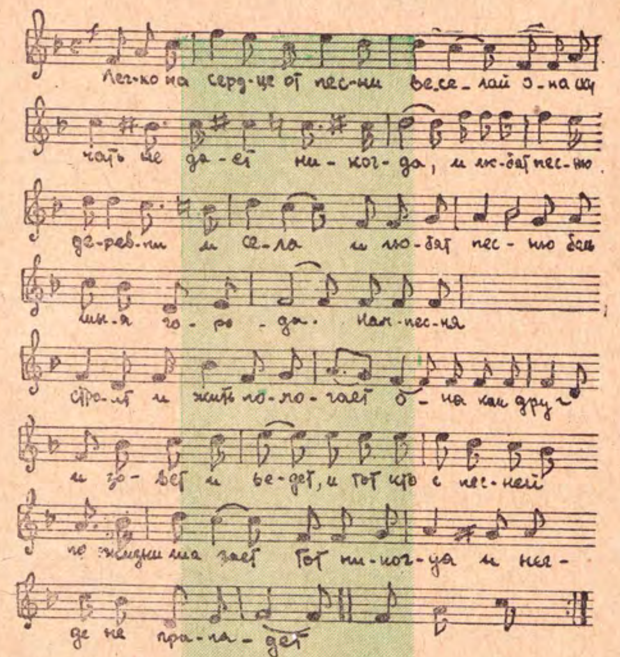
В. Астроўскі

КАНЦЭРТ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе **Мікалая Яліміка** з Навін і **Янкі Керсноўскага** з Ласінкі, Гайнаўскага павета, змяшчаем песню:

МАРШ ВЯСЁЛЫХ РАБЯТ

Словы: **В. Лебедзева-Кумача**
Музыка: **І. Дунаеўскага.**

Легко на сердце от песни веселой,
Она скучать не даёт никогда,
И любят песню деревни и села,
И любят песню большие города.

Припев:

Нам песня строить и жить помогает,
Она, как друг, и зовет, и ведет,
И тот, кто с песней по жизни шагает,
Тот никогда и нигде не пропадет.

Шагай вперед, комсомольское племя,
Шути и пой, что б улыбки цвели.
Мы покоряем пространство и время,
Мы — молодые хозяева земли.

Припев.

Мы все добудем, поймем и откроем:
Холодный полюс и свод голубой.
Когда страна быть прикажет героем,
У нас героем становится любой.

Припев.

Мы можем петь и смеяться, как дети,
Среди упорной борьбы и труда,
Мы победим все преграды на свете
И не сдаемся нигде и никогда.

Припев.

И если враг нашу радость живую
Отнять захочет в упорном бою,
Тогда мы песню споем боевую
И встанем грудью за Родину свою.

Припев.